

Obec Malinec Vás srdečne pozýva

MESIAC ÚCTY K STARŠÍM

9. októbra 2026
o 16:30 hod.

Spoločenský dom Malinec

V programe vystúpi

Duo Mirka a Ondrej

Chutné teplé občerstvenie a príjemná atmosféra
Toto podujatie je určené pre jubilantov a seniorov obce Malinec.

Tešíme sa na Vašu účasť!

Toto podujatie je určené pre jubilantov a seniorov obce Malinec.

ODRAZ SVETLA (v nás) (27. júl 2018)

Cítíme v sebe
vzájomný dych
ako vánok
po nežnom pohladení
pri mľiacom pohľade
na červený rubín zatmený...

Čakáme na svetlo jasné
čo v žilách
rozsvieti dotyky
našich vzájomných
spojení.

Blúdime očami
do tajomstiev vesmíru
s nádejou...
MOŽNO
na zem nebo znišť.

To nebo
každý deň
osvecujú odrazeným svetlom
deti naše
ako podkova
ktorá rozsvieti
aj zatmené mesiace.

JÚLIUS LOMENČÍK

OZNAM V MIESTNOM ROZHLEASE

Takmer každý pondelok a štvrtok o 8.00 hodine znie z miestneho rozhlasu už niekoľko rokov správa, že do našej obce prišiel predávať súkromný podnikateľ z Poľska. Jeho tovar sa skladá z ovocia, zeleniny, cukrovín a iných potravín. Chodí pravidelne už o 7.30 hodine ráno a naši občania využívajú aj túto možnosť nákupu, nakoľko ceny sú prijateľné a tovar rozmanitý.

V poslednom čase ma oslovilo viacero našich obyvateľov s požiadavkou, aby sa v miestnom rozhlase vyhlasovala len informácia, keď spomínaný podnikateľ nepríde do obce predávať, nakoľko si ľudia už zvykli na jeho pravidelný predajný čas v pondelok a štvrtok a miestny rozhlas ráno vyrušuje pracujúcich, ktorí prišli z nočnej smeny, mamičky s malými deťmi a aj nemocných.

Na obecnom zastupiteľstve konanom dňa 16.9.2026 som predniesol túto požiadavku a poslanci nemali žiadne námietky.

Takže odo dňa, kedy bude doručený Málinický hlásnik do domácností sa už nebude v obecnom rozhlase vyhlasovať predaj, ktorý ponúka podnikateľ z Poľska. V miestnom rozhlase sa bude vyhlasovať len v tom prípade, keď podnikateľ dopredu oznámi, že v stanovenom dni nepríde predávať.

Juraj Janšto

Oznam pre čitateľov

Článok VV, š. p., „Zásobovanie pitnou vodou je ohrozené už dnes. PVE Malinec – Látky môže pomôcť zvýšiť jeho bezpečnosť“ si môžete prečítať na webovej stránke obce www.malinec.sk.

Obecný úrad informuje

V zmysle rokovacieho poriadku Obecného zastupiteľstva v Malinci môžu občania predkladať svoje požiadavky na prerokovanie obecným zastupiteľstvom **do 10 dní** pred termínom zasadnutia OZ. Žiadosti, ktoré budú predložené po tomto termíne, budú prerokované na ďalšom zasadnutí OZ.

Najbližšie zasadnutie OZ bude 18.11.2026 a 11.12.2026.

Obecný Úrad INFORMUJE

Uznesenie č. 5/2026
z Obecného zastupiteľstva v Málinci,
konaného dňa 16.09.2026

1. Berie na vedomie:

- a/ Informáciu starostu obce o plnení uznesení
- b/ Informáciu riaditeľky MŠ p. Anny Pinkovej o pripravenosti MŠ na šk. rok 2026/2027
- c/ Informáciu riaditeľa ZŠ Mgr. Ľuboslava Jablonského o pripravenosti ZŠ na šk. rok 2026/2027
- d/ Správu z auditu konsolidovanej účtovnej závierky obce Málincec

2. Schvaľuje:

- a/ Overovateľov zápisnice: 1. Bc. Jozef Starove
2. Mgr. Iveta Gajdošová
- b/ Návrhovú komisiu v zložení: predseda – Jaroslava Kminiaková
členovia – Ing. Dušan Michalove, Viera Procháčzková
- c/ Smernicu pre vykonanie inventarizácie
- d/ Plnenie rozpočtu obce Málincec k 30.6.2026
- e/ RO č. 3/2026 – aktualizácia rozpočtu k 16.9.2026
- f/ a/ podľa § 9a, ods. 15 zákona SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov a v znení zákona č. 137/2023 Z.z., s použitím článku 21 ods. 7 a ods. 8 Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce Málincec, **zámer o prevode – predaji nehnuteľnosti – pozemku, z majetku obce Málincec z dôvodu hodného osobitného zreteľa.**
Jedná sa o novovytvorený pozemok nachádzajúci sa v obci a katastrálnom území Málincec, zapísaný na LV č. 742 vo výlučnom vlastníctve obce Málincec: Parcela registra „C“ : - **parcela C-KN č. 894/8 o výmere 27 m², ostatné plochy.**

- b/ predaj novovytvoreného pozemku z vlastníctva obce Málincec žiadateľke - kupujúcej – **Marcela Kancková**, trvalý pobyt Školská 221/2, Málincec, PSČ 985 26, **z dôvodu hodného osobitného zreteľa, za cenu vo výške všeobecnej hodnoty majetku**, ktorá bola stanovená znaleckým posudkom znalkyne Ing. Boženy Hadadovej č. 13/2026 zo dňa 11.08.2026. Všeobecná hodnota pozemku podľa znaleckého posudku je vo výške **85,05 €**, slovom **osemdesiatpäť eur a 5 eurocentov** – t.j. **3,15 €/1 m²**.
- c/ **kúpnu cenu za pozemok, vo výške všeobecnej hodnoty majetku**, ktorá bola stanovená znaleckým posudkom znalkyne Ing. Boženy Hadadovej č. 13/2026 zo dňa 11.08.2026, vo výške **85,05 €**, slovom **osemdesiatpäť eur a 5 eurocentov** – t.j. **3,15 €/1 m²**.
- d/ **kupujúci uhradí náklady spojené s vypracovaním znaleckého posudku, geometrického plánu a kúpno-predajnej zmluvy**

3. Ukladá:

- a/ OcÚ, zabezpečiť vykonanie inventarizácie podľa bodu 2/ch tohto uznesenia
Termín: 31.12.2026
- b/ OcÚ, zverejniť zámer podľa bodu 2/f tohto uznesenia
Termín: 21.9.2026

4. Konštatuje, že:

Prevod – predaj vlastníctva uvedeného pozemku z dôvodu hodného osobitného zreteľa je odôvodnený splnením podmienok stanovených v ustanovení § 9a ods. 15 písm. f/ zákona o majetku obcí a čl. 21 ods. 6 písm. b/ a d/ Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce Málincec s tým, že:

- 1. zámer previesť majetok obce týmto spôsobom a všeobecnú hodnotu prevádzaného majetku obec zverejňuje na úradnej tabuli dňa 18.9.2026, na svojom webovom sídle a iným vhodným spôsobom /vyhlásením v miestnom rozhlase/, najmenej 15 dní pred schvaľovaním prevodu a tieto údaje sú zverejnené najmenej do schválenia prevodu,

2. osobitný zreteľ je zdôvodnený v súlade so Zásadami hospodárenia s majetkom obce – čl. 21 ods. 6 písm. b/ a d/ Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce Málincec:

- predajom malého pozemku (27m²) sa prispeje k vyrovnaní oplotenia v rámci rekonštrukcie oplotenia vykonávanej kupujúcou, pozdĺž existujúceho chodníka a vyrovnaním dôjde k estetickému úprave celej miestnej komunikácie – chodníka,- pozemok, ktorý je predmetom tohto zámeru, je príslušným pozemkom k pozemkom parc C-KN č. 331/1, 334/1, 335 ktoré sú vlastníctvom kupujúcej,

- z analýzy využitia nehnuteľnosti – pozemku, ktorý je predmetom zámeru vyplýva, že pozemok vzhľadom na svoj tvar, veľkosť /27 m²/ a najmä jeho umiestnenie, nie je vhodný pre inú osobu len pre kupujúcu,

3. všeobecná hodnota prevádzaného majetku je stanovená znaleckým posudkom, ktorý v deň schválenia prevodu nie je starší ako deväť mesiacov a obec dohodla kúpnu cenu s kupujúcou vo výške všeobecnej hodnoty majetku stanovenú znaleckým posudkom.

4. Podľa čl. 21 ods. 8 Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce Málincec uznesenie obecného zastupiteľstva, ktorým bolo rozhodnuté o zámere prevodu uvedeného pozemku z vlastníctva obce z dôvodu osobitného zreteľa pre uvedenú kupujúcu, nezakladá jej právny nárok na prevod pozemku, ktorý nastane až po prijatí uznesenia, ktorým bude schválený predaj trojpätinovou väčšinou všetkých poslancov v súlade s čl. 21 ods. 9 uvedených Zásad.

Pripomienky zo zasadnutia OZ v Málinci, konaného dňa 16. septembra 2026

Bc. Starove J. poďakoval za zrealizovanie chodníka zdravia v MŠ, je to pekné a estetické. Informoval poslancov o ceste do Báčskeho Petrovca, kde sa v dňoch 7.-9. augusta konali Slovenské národné slávnosti, ktorých sa zúčastnili aj zástupcovia obce Málincec.

Navrhol zverejniť informácie, ktoré boli prezentované poslancom OZ dňa 25.8.2026 na spoločnom stretnutí s VV š.p. ohľadom výstavby PVE Málincec -Látky na webovú stránku obce. Tieto informácie nie sú tajné a občania by mali byť informovaní. Starosta obce súhlasil s návrhom, zabezpečíme to.

Procháczková V. – poďakovala Ing. P. Faťarovi a Ing. V. Zákopčanovi za lavičku, ktorú urobili k petangovému ihrisku.

Ing. Michalove D. - navrhol opraviť informačnú tabuľu v cintoríne v časti Huta, nakoľko je nalomená jedna strana a prípadne natrieť bránu.

Starosta uviedol, že tabuľu opravíme hneď zajtra, vieme o tom.

Janšto J. – tlmočil požiadavku niektorých dôchodcov ako i občanov, ktorí sú po nočnej smene, aby sa predaj tovaru /pondelok a štvrtok Poliak/ nevyhlasoval. Je to pravidelný predaj, treba vyhlásiť len keď nepríde predávať. Ľudia sa sťažujú, že ich to vyrúša.

Pôvod pomenovania Málincec

Od začiatku 16. storočia sú známe podoby názvu *Málinec*, *Malynch* a maďarská podoba *Malna pataka*, *Málnapataka* (Malinový potok).

Lexikálnych východiskom názvu je slovenské a slovanské slovo *malina*, ktoré Maďari prevzali ako *málna*. Dĺžka v názve Málincec vznikla pôsobením maďarčiny podobne ako v názvoch Párnica (para), Kálnica (kal) a pod. Možno predpokladať, že pôvodná osada Málincec dostala meno podľa názvu potoka, ako o tom svedčí aj maďarský názov *Málnapataka*.

V Korabinskom lexikóne z roku 1789 je podoba *Malinecz*, u Lipského z roku 1808 je Málincec.

RR, zdroj: Monografia obce Málincec

Zoznam zaregistrovaných kandidátov pre voľby predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja 24. októbra 2026

Volebná komisia Banskobystrického samosprávneho kraja zasiela podľa 146 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zoznam kandidátov, zaregistrovaných pre voľby predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja:

1. **Michal ALBERT**, PhDr., PhD., 44 r., moderátor, Banská Bystrica, Bratia Slovenska
2. **Marian KOTLEBA**, Ing. Mgr., 49 r., predseda politickej strany, Banská Bystrica, Kotlebovci - ľudová strana naše Slovensko
3. **Ondrej LUNTER**, Mgr., 39 r., predseda samosprávneho kraja, Banská Bystrica, nezávislý kandidát
4. **Roman MALATINEC**, Mgr. art., 45 r., poslanec národnej rady, Korytárky, Strana vidieka
5. **Peter PLANČÍK**, 42 r., SZČO, Brusno, Komunistická strana Slovenska
6. **Jaroslav RUSINA**, 46 r., servisný špecialista, Medzibrod, nezávislý kandidát
7. **Miroslav SUJA**, PaedDr. Mgr., PhD., MBA, LL.M., MSc., 50 r., konateľ, Detva, Republika.

Zoznam zaregistrovaných kandidátov pre voľby poslancov do zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja 24. októbra 2026

Volebná komisia Banskobystrického samosprávneho kraja zasiela podľa § 141 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zoznam kandidátov, zaregistrovaných pre voľby do zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja: **Volebný obvod č. 7**

Počet poslancov, ktorý sa má vo volebnom obvode zvoliť: 2

1. **Július BALOG**, MVDr., 63 r., súkromný veterinárny lekár, Poltár, Hlas - sociálna demokracia
2. **Andrea BANÍKOVÁ**, MUDr., 60 r., lekárka, Poltár, Sloboda a solidarita, Kdh - kresťanskodemokratické hnutie, Progresívne Slovensko, Hnutie Slovensko, Demokrati
3. **Iveta BRÁČOKOVÁ**, JUDr., 57 r., prednostka okresného úradu, Veľká Ves, Smer - sociálna demokracia, Slovenská národná strana
4. **Lívia BRÁČOKOVÁ**, Ing., 51 r., starostka, Točnica, nezávislá kandidátka
5. **Martina BRISUDOVÁ**, Mgr., 52 r., zamestnankyňa mestskej samosprávy, Poltár, nezávislá kandidátka
6. **Peter KARÁSEK**, Mgr., 52 r., prednosta mestského úradu, Poltár, Republika
7. **Branislav MATÚŠKA**, Mgr., 45 r., riaditeľ, Poltár, nezávislý kandidát
8. **Ján SKÝPALA**, Bc., 39 r., obchodný manažér, Poltár, nezávislý kandidát
9. **Juraj SUJA**, 66 r., dôchodca, Hradište, Kotlebovci - ľudová strana naše Slovensko
10. **Svetlana VÁCLAVÍKOVÁ**, Mgr., 47 r., SZČO, Poltár, Sloboda a solidarita, Kdh - kresťanskodemokratické hnutie, Progresívne Slovensko, Hnutie Slovensko, Demokrati
11. **Stanislava VRÁBELOVÁ**, Mgr., 42 r., hlavná kontrolórka Obce, Kokava nad Rimavicou, nezávislá kandidátka.

Zoznam zaregistrovaných kandidátov pre voľby starostu obce Málinec 24. októbra 2026

Obec Málinec uverejňuje podľa § 178 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zoznam kandidátov, zaregistrovaných pre voľby starostu obce:

1. **Lukáš KUPEC**, 38 r., strojník, Hlas - sociálna demokracia
2. **Igor LACKO**, Ing., 48 r., starosta, Slovenská národná strana, Republika
3. **Ingrida LACKOVÁ**, 41 r., referentka pre výstavbu a bytové hospodárstvo, nezávislá kandidátka.

Zoznam zaregistrovaných kandidátov pre voľby do Obecného zastupiteľstva obce Málinec 24. októbra 2026

Obec Málinec uverejňuje podľa § 173 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zoznam kandidátov, zaregistrovaných pre voľby do obecného zastupiteľstva podľa jednotlivých volebných obvodov:

Volebný obvod č. 1

Počet poslancov, ktorý sa má vo volebnom obvode zvoliť: 9

1. **Peter ČANI**, 48 r., hrádzny, nezávislý kandidát
2. **Iveta GAJDOŠOVÁ**, Mgr., 52 r., riaditeľka ZŠ, Slovenská národná strana
3. **Ján GASPER**, Ing. JUDr., PhD., 65 r., exekútor, Hlas - sociálna demokracia
4. **Ján GREGOR**, 46 r., robotník, Demokrati
5. **Juraj JANŠTO**, 61 r., lesník, nezávislý kandidát
6. **Martin KANCKO**, 33 r., podnikateľ, Hlas - sociálna demokracia
7. **Anna KANČOVÁ**, 65 r., dôchodkyňa, Demokrati
8. **Ivan KARLÍK**, Bc., 37 r., podnikateľ, Hlas - sociálna demokracia
9. **Ján KRÁLIK**, 45 r., živnostník, nezávislý kandidát
10. **Dušan MICHALOVE**, Ing., 56 r., technik, Slovenská národná strana
11. **Viera PROCHÁČKOVÁ**, 52 r., opatrovateľka, Slovenská národná strana
12. **Jozef STAROVE**, Bc., 53 r., technický pracovník, nezávislý kandidát
13. **Branislav STRÁŠKO**, Mgr., 52 r., vodič, Republika
14. **Juraj ŠNÚRIK**, 61 r., nezamestnaný, Republika
15. **Mária URDOVÁ**, 43 r., SZČO, Slovenská národná strana
16. **Jaroslav VALENTÍN**, 64 r., dôchodca, Slovenská národná strana
17. **Nina ŽILÁKOVÁ KANCKOVÁ**, Mgr., 27 r., SHR, nezávislá kandidátka.

Udialo sa v obci

Vážení občania, v druhom a treťom štvrtroku 2026 sa v našej obci zrealizovali nemalé investičné práce.

Prístrešok „Rinka“

V rámci obnovy prístrešku boli uskutočnené základné údržbové práce. Drevené časti altánku boli očistené a opatrené náterom. Súčasne bola vykonaná výmena pôvodnej poškodenej krytiny za novú plechovú. Realizované práce prispeli k celkovému zlepšeniu technického stavu, vzhľadu a ďalšej využiteľnosti altánku.

Obnova národnej kultúrnej pamiatky „Zvonica“

V rámci prác sa uskutočnila v miestach poškodenia oprava plechovej krytiny strešného plášťa a kompletná obnova náteru plechových častí na zvonici. Časť finančných prostriedkov pre túto akciu sa nám podarilo získať z Nadácie SPP a dofinancovanie bolo z vlastných prostriedkov obce.

Zámková dlažba pred jedálňou

Pred jedálňou bola zrealizovaná úprava spevnených plôch položením zámkovej dlažby. Vytvorilo sa nielen krajšie a upravenejšie okolie, ale najmä funkčné riešenie, ktoré zlepši parkovanie pre zamestnancov jedálne a zabezpečí pohodlnejší dovoz tovaru do jedálne.

Telocvičňa a jedáleň

V rámci realizovaných prác bola uskutočnená rekonštrukcia objektu telocvične a jedálne so zameraním na zlepšenie energetickej hospodárnosti budovy. Súčasťou obnovy bolo zateplenie objektov, čím sa znížia tepelné straty a zlepšia podmienky pre ich každodenné využívanie.

Zároveň bola na objektoch nainštalovaná fotovoltaická elektrárňa, ktorá umožňuje využívať elektrickú energiu vyrobenú z obnoviteľného zdroja. Realizované opatrenia prispievajú k zníženiu energetickej náročnosti, prevádzkových nákladov a zároveň podporia ekologickejšie a udržateľnejšie fungovanie objektov. Na realizáciu boli získané finančné prostriedky z Environmentálneho fondu a plus spoluúčasť obce.

Altánok v komunitnom centre

Altánok sme obili drevenými plotovými doskami a vyrobili dvere. Altánok budú každý deň po skončení pracovnej doby zamykať zamestnankyne komunitného centra.

Cieľom tejto úpravy je zabrániť tomu, aby do altánku vo večerných hodinách nechodili deti a nezneprijemňovali hlukom život občanov okolitých domov. Altánok je monitorovaný kamerovým systémom a vybavený osvetlením so senzorom pohybu. Veríme, že nové riešenie prispieje k lepšiemu poriadku a ochrane altánku pred vandalizmom.

Materská škola – zníženie stropu, stierkovanie

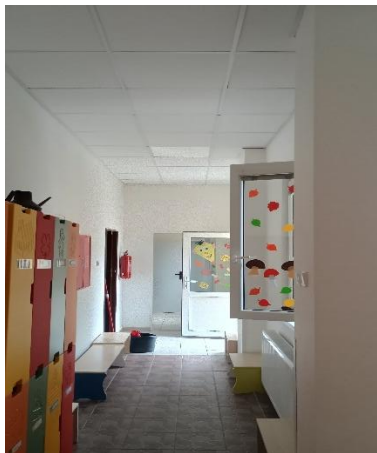
Ani počas prázdnin sme nezaháľali. V našej materskej škole sme využili letné obdobie na úpravy priestorov, aby sme deti privítali v ešte príjemnejšom a útulnejšom prostredí.

Na chodbe na prízemí sme zrealizovali

POKRAČOVANIE na s. 5

zniženie stropu a stierkovanie, vďaka čomu priestory pôsobia modernejšie, čistejšie a upravenejšie. Táto oprava bola realizovaná z vlastných finančných prostriedkov obce.

Ingrida Lacková
prac. OcÚ

PROSÍME O DODRŽIAVANIE SEKCIÍ KOMPOSTOVISKA

Vážení občania,
Kompostovisko slúži **výhradne na ukladanie zeleného biologicky rozložiteľného odpadu.**

✿ Patrí sem najmä **tráva, listie, burina, piliny, hobliny, konáre** a zvyšky z orezávania stromov a kríkov.

⊗ **NEPATRÍ SEM STAVEBNÝ ODPAD, PLASTY, SKLO, KOV, PAPIER ANI INÝ KOMUNÁLNY ODPAD!**

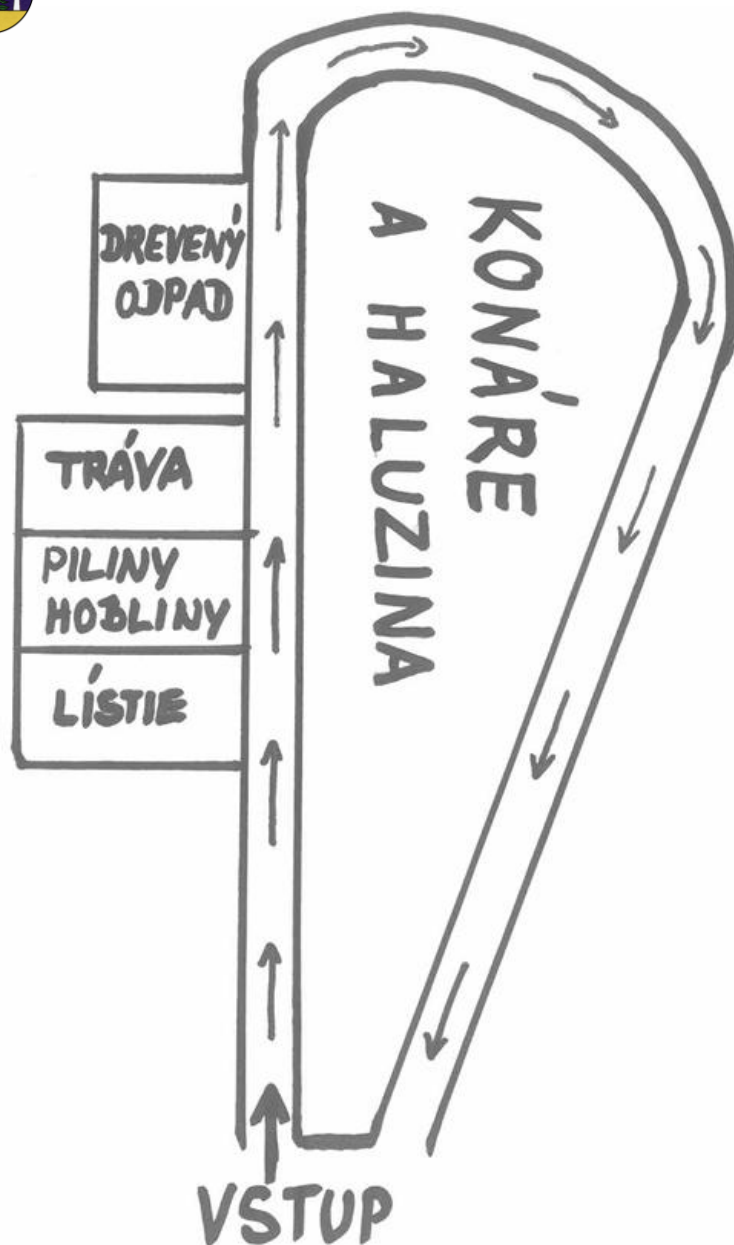
Prosíme Vás, aby ste biologický odpad ukladali **výhradne do príslušnej sekcie kompostoviska podľa vyznačeného nákresu.**

Dodržiavaním jednotlivých sekcií zabezpečíme správny priebeh kompostovania, poriadok a efektívne využívanie kompostoviska.

DREVENÝ ODPAD:

PATRÍ SEM:

- LEPENÉ PARKETOVÉ PODLAHY
- DREVENÉ BEDNIČKY NA OVOCIE Z MDF DOSIEK A S PAPIEROM, DREVENÉ BEDNIČKY
- ZNEČISTENÉ PALETY
- IMPREGNOVANÉ A OSTATNÉ POVRCHOVO UPRAVENÉ DREVENÉ ODPADY Z EXTERIÉRU – napr.: drevené ploty, drevený záhradný nábytok
- DVERE, DREVENÉ ZÁRUBNE – odstrániť, kartón, plast, kovanie !!!
- OKNÁ, OKENNÉ RÁMY – celé sklenené tabule musia byť odstránené!!!
- TROJVRSTVOVÉ PODLAHY – odstrániť väčšie časti lepidla!!!
- LEPENÉ DREVO – lepené z viac vrstiev drevených dosiek, väzník, preglejka !!!
- OSB – DOSKY
- DREVENÝ NÁBYTOK – napr. regály, komody, kuchyne, **nutné odstrániť MDF dosky (zadná časť nábytku, kovanie, úchytky, plastové alebo kovové lišty)!!!**
- DREVOTRIESKOVÉ DOSKY – surové, laminátové alebo lakované drevotrieskové dosky
- DEBNIACE DOSKY – **NEPOVOLENÉ ČIERNE PREGLEJKY !!!**

Nákres – kompostovisko v Málinci, časť Huta

- ČISTÉ PALETY – bez znečistenia alebo povrchovej úpravy chemikáliami!!!
- POVRCHOVO NEUPRAVENÉ DREVO – odstrániť masívne kovové časti !!!

NEPATRÍ SEM !!!:

- DREVO ZNEČISTENÉ ASFALTOM A KRYTINOVOU LEPENKOU
- MULTIPLEXOVÉ DOSKY A DOSKY S PROTISKLZOM – niekoľkonásobne zlepuvané a povrchovo upravené dosky)
- LAMINÁTOVÉ PODLAHY – veľký podiel drevovláknitej dosky
- DREVOVLÁKNITÉ IZOLAČNÉ DOSKY – izolačné dosky z drevitej vlny s cementovým spojivom /heraklit/
- MODIFIKOVANÉ DOSKY – stredne zhustené drevo-vláknité dosky

Ingrida Lacková
prac. OcÚ

Aj na tebe záleží!!

seriál: Pôvod nášho príménia 13. časť

Po štyroch rokoch sú tu opäť voľby do orgánov samosprávy obcí. Je to čas, keď má každý občan s právom voliť možnosť rozhodnúť o tom, **kto bude našu obec zastupovať a akým smerom sa bude v najbližších rokoch uberať**.

Preto má každý možnosť prísť k volebným urnám a slobodne vyjadriť svoj názor!

Všetci máme možnosť hovoriť o tom, čo sa v našej obci podarilo, ale aj kriticky hodnotiť to, čo by sa podľa nás mohlo robiť lepšie. Je to úplne v poriadku, avšak dôležité je nezostávať len pri slovách. Oveľa významnejšie však je **prísť, voliť a svojím hlasom sa podieľať na rozhodovaní o budúcnosti našej obce**.

Od nás všetkých – občanov – závisí, aká bude naša obec o štyri roky. Každý hlas môže rozhodnúť o tom, kto dostane dôveru a príležitosť pracovať pre našu obec, jej obyvateľov, rodiny, deti, seniorov aj budúce generácie.

Voľme podľa toho, čo **prospešné kandidáti doteraz urobili, čo ponúkajú a akú víziu majú pre našu obec**. Rozhodujme sa zodpovedne, slobodne a s rozumom.

Želám nám všetkým, aby sme odhodili pasivitu, nabrali odvalu a nebáli sa byť aktívnou súčasťou diania v našej obci. Pretože jej budúcnosť tvoríme všetci spoločne.

„Volte rozumom.“

Voľby do samosprávy sú 24.10.2026.

J.S.

V tomto seriáli obyvatelia Málinca objasňujú pôvod svojich príméní, ktoré im boli v minulosti priradené k priezviskám vyskytujúcim sa v obci viacnásobne.

Ján Jakuba Fančala (1946) z tradovaného ústneho podania v rodine vie, že príménie **Fančala**, bolo priradené jeho pra-pra starému otcovi Ďurovi, ktorý pri narodení svojho syna vyriekol pamätnú vetu: *“Z toho môjho chlapca bude taký chlap, ako hora na Fančale!”* (Horný Fančal je zaniknutá stredoveká dedina ležiaca v Trnavskej pahorkatine v katastrálnom území obce Budmerice.) V súčasnosti príménie **Fančala** nosí po meči už siedma generácia **Jakubovcov**, ktorí žijú v Banskej Bystrici, ale k Málincu ich viaže pevné puto a často ho navštevujú.

Ján Jakuba Fančala (1946) si z rovnakého prameňa pamätá aj pôvod príménia k priezvisku svojej matky Márie Legéňovej Sovgove (1922-2022). Jej pra-pra starý otec z otcovej strany zastával za Rakúsko-Uhorska post nižšieho štátneho úradníka - slúžneho (v maďarčine *szolgabíró*), ktorý stál na čele slúžnovského okresu (v maďarčine *szolgabírói járás*). Pomenovanie *szolgabíró* je zložené z dvoch slov *szolga* – sluha a *bíró* – sudca. Málinčania svojho spoluobčana oslovovali jednoducho vo svojom dialekte **Sovga (szolga)**. Toto oslovenie sa stalo jeho príméním k priezvisku **Legén**. Po meči rod **Legén Sovga** vymrel úmrtím otca Márie Legéňovej Sovgove – Jána Legéňa Sovgu v roku 1973.

Pokračovanie nabudúce

Želmíra Urdová

Tichá narodeninová

V nebi dnes sviečka ticho horí,
kým moje srdce v tichu bolí.
Máš narodeniny, drahý otec,
no prázdny zostal Tvoj teplý kút.

Objatie Tvoje mi tak chýba,
v spomienkach tvár tvoja sa mihá.
Posielam Ti tam hore pranie,
nech Ťa už netrápi žiadne sklamanie.

S láskou v srdci na Teba myslím,
Tvoj smiech a hlas si v mysli kriesim.

Všetko najlepšie k tvojmu dňu,
odpočívaj v pokoji, v tichom sne.

S láskou spomíname na nášho milovaného ocina

07.08.1966

01.09.2010

Dňa 7. Augusta by sa náš milovaný, Ivan Grexa, dožil 60. narodenín.

Žiaľ, život mu nedoprial aby ich oslávil medzi nami.

Dňa 1. Septembra uplynulo už 16 rokov čo nás navždy opustil. S láskou spomína dcéra, manželka, sestra a celá rodina. Kto ste ho poznali, venujte mu prosím tichú spomienku.

Vážení čitateľa Málinského hlásnika!

Pokiaľ chcete zverejniť nejaké životné jubileum, inzerciu, príspevok alebo spomienku na Vašich blízkych s fotografiou a pod., môžete tak urobiť zaslaním niektorej z uvedených informácií približne 2 týždne pred ďalším vydaním. Málinský hlásnik vychádza koncom mesiaca marec, jún, september a december. Svoje príspevky do Málinského hlásnika č. 4/2026 môžete posilať **do 03. decembra 2026 do 12:00 hod. na emailovú adresu: novinymalinec@gmail.com**. Za pravdivosť údajov zodpovedá autor svojho príspevku. Potrebné je dodržiavať aj zákon o ochrane osobných údajov. Obecné noviny Málinský hlásnik v elektronickej podobe nájdete na internetovej stránke obce Málincec: www.malinec.sk v sekcii *Málinský hlásnik*.

/RR/

Keď sa slovenskosť žije srdcom

Začiatkom augusta sme mali možnosť navštíviť Báčsky Petrovec v Srbsku a zúčastniť sa Slovenských národných slávností – významného sviatku Slovákov žijúcich vo Vojvodine.

Atmosféru týchto dní by som chcela čitateľom Malínského hlásnika priblížiť nielen ako členka delegácie obce Málinec, ale predovšetkým sama za seba – ako človek. Pretože to, čo sme v Báčskom Petrovci zažili, nebola iba návšteva partnerskej obce či účasť na kultúrnom podujatí. Bolo to stretnutie naplnené srdečnosťou, úctou, priateľstvom a hlbokým pocitom spolupatričnosti.

O Báčskom Petrovci som dovtedy iba počúvala z rozprávania ľudí, ktorí ho už navštívili. Hovorili o ňom ako o mieste, kde aj ďaleko od Slovenska stále žije slovenská reč, kultúra a tradície. Až počas tejto návštevy som však mala možnosť vidieť a precítiť jeho výnimočnosť na vlastné oči.

Už od prvých chvíľ sme cítili, že sme prišli medzi ľudí, ktorí si slovenský jazyk, kultúru a tradície nenosia iba v slávnostnom kroji, ale najmä vo svojom srdci. Hoci žijú ďaleko od Slovenska, ich slovenskosť je prirodzenou súčasťou každodenného života. Počuť v uliciach Báčskeho Petrovca slovenčinu, vidieť tradičné kroje a sledovať, s akou láskou odovzdávajú svoje tradície mladším generáciám, bolo pre nás veľmi silným a dojímavým zážitkom.

Pri pohľade do histórie si zároveň uvedomíme, že puto medzi Málincom a Báčskym Petrovcom nevzniklo iba v posledných rokoch. Jeho korene siahajú až do roku 1745, keď Matej Čáni, slobodník pochádzajúci z Málinca, priviedol na vtedajšie futocké panstvo prvých slovenských osadníkov. Prichádzali najmä z Novohradu, Hontu a Gemera, ale aj z ďalších oblastí dnešného Slovenska. V novej krajine si postupne vybudovali svoje domovy a napriek stáročiam, ktoré odvtedy uplynuli, si dokázali zachovať materinský jazyk, vieru, zvyky i kultúru.

Vedomie, že pri začiatkoch slovenského Petrovca stál práve človek pochádzajúci z Málinca, dodávalo našej návšteve ešte hlbší význam. Nemala som pocit, že prichádzame do úplne cudzieho kraja. Skôr akoby sme sa po takmer troch storočiach symbolicky vydali po stopách nášho rodáka a znovu objavili puto, ktoré spája Málinec s Báčskym Petrovcom dodnes.

Popri bohatom programe však pre nás mali najväčšiu hodnotu samotné stretnutia s ľuďmi. Naši priatelia zo Spolku petrovských žien nás prijali s úprimnou srdečnosťou a pohostinnosťou. Ich úsmevy, objatia, spoločné rozhovory i chvíle strávené pri jednom stole vytvorili pocit, akoby sme sa po dlhšom čase vrátili medzi svojich. Neboli sme pre nich iba oficiálnou návštevou. Boli sme priatelia, ktorých privítali s otvorenou náručou.

Práve pri takýchto stretnutiach si človek uvedomí, že priateľstvo medzi obcami netvorí iba podpísané dokumenty či formálne návštevy. Tvoria ho predovšetkým ľudia – ich úprimnosť, záujem jeden o druhého, spoločné spomienky a ochota udržiavať vzťahy aj napriek vzdialenosti.

Z Báčskeho Petrovca sme si preto nepriniesli iba fotografie a spomienkové predmety. Priniesli sme si predovšetkým zážitky, ktoré v nás zostanú ešte veľmi dlho, nové priateľstvá a pocit hrdosti na ľudí, ktorí si ďaleko od svojej pôvodnej vlasti dokázali zachovať slovenskú reč, piesne, zvyky i lásku k svojim koreňom.

Z Petrovca sme zároveň osobne priniesli srdečné pozdravy a darčeky pre ľudí z Málinca, ktorých si naši petrovskí priatelia vážia a ku ktorým ich viažu dlhoročné vzťahy. Bolo dojímavé vidieť, že ich priateľstvo pretrváva napriek plynúcim rokom i veľkej vzdialenosti. Aj takéto malé a úprimné gestá sú dôkazom toho, že skutočné priateľstvo nepozná časové ani geografické hranice.

Naším hostiteľom patrí úprimné poďakovanie za každé milé slovo, za pohostinnosť a za čas, ktorý nám venovali. Verím, že puto medzi Málincom a Báčskym Petrovcom bude aj naďalej pokračovať a že sa budeme stretávať nielen ako zástupcovia dvoch obcí, ale najmä ako ľudia, ktorých spojilo skutočné priateľstvo.

Na túto návštevu budem osobne spomínať s veľkou vdáčnosťou.

Báčsky Petrovec nám totiž ukázal, že domov nemusí byť iba miesto na mape. Domov je aj jazyk, pieseň, tradícia a ľudia, pri ktorých máme pocit, že medzi nich patríme. Veríme, že sa čoskoro opäť stretneme a budeme môcť spoločne prežiť ďalšie krásne chvíle.

Pripravila: Vladimíra Kurčíková

Slovenské národné slávnosti ponúkli počas niekoľkých dní množstvo kultúrnych, spoločenských i športových podujatí. Nechýbali výstavy, ľudové veselice, jarmok umenia, stretnutia Slovákov z rôznych miest a krajín ani predstavenia pre deti. Jedným z najsilnejších okamihov bolo slávnostné defilé ulicami Petrovca, ktoré rozoznali slovenské piesne a zaplnili pestrofarebné kroje. Večerný galakonzert folklórnych súborov s príznačným názvom *Srdce v tanci, pieseň v duši* bol krásnym vyjadrením toho, čo bolo cítiť počas celých slávností – hrdosť na slovenské korene, radosť zo spoločného stretnutia a úctu k odkazu predkov.

Sme radi v škôlke

Brána našej materskej školy sa opäť otvorila a privítala svojich malých škôlkarov – nových a aj tých, ktorí sa k nám po letných prázdninách s radosťou vrátili. Ešte pred ich príchodom však naša škôlka počas letných mesiacov prešla zmenami a rekonštrukciou vďaka pomoci obecného úradu.

Jednou z väčších zmien bolo vystierkovanie, vymaľovanie o zníženie stropov na chodbe v prízemí, ktoré prispeje nielen k príjemnejšiemu vzhľadu priestorov, ale aj k zníženiu nákladov na

vykurovanie. K estetickému vzhľadu prispela aj výmena dverí,

natretie zárubní, elektrických skriň a radiátorov.

Výsledkom je príjemnejšie, čistejšie a krajšie prostredie, v ktorom sa naše deti môžu cítiť bezpečne a spokojne.

Chodník zdravia – cesta k zdravému pohybu

Na prelome letných prázdnin a začiatku nového školského roka sme zároveň sfinalizovali projekt „Chodník zdravia“, na ktorý sme získali financie vďaka „Zamestnaneckým grantom nadácie Veolia v spolupráci s ich zamestnancom Bc. Jozefom Starove a obecným úradom.

Chodník zdravia je určený predovšetkým deťom a prináša im možnosť prirodzeným a hravým spôsobom rozvíjať rovnováhu, koordináciu, správne držanie tela, hrubú a jemnú motoriku a stimuláciu chodidiel a budovať pozitívny vzťah k pohybu. Jednotlivé časti chodníka sú tvorené rôznorodými povrchmi, vďaka čomu môžu deti pri pohybe vnímať ich odlišnú štruktúru a zároveň si uvedomovať svoje telo a jeho reakcie. Každý krok po chodníku je tak malým krokom k zdravému životnému štýlu. Musíme uznať, že náš nový chodník nielen plní svoju funkciu, ale zároveň skrášlil areál našej materskej školy.

Veríme, že všetky nové vonkajšie aj vnútorné úpravy prispievajú k väčšej bezpečnosti, pohodliu a príjemnejšiemu pobytu detí v našej materskej škole. Najväčšou odmenou pre nás bude, keď sa tu deti budú cítiť dobre a budú do škôlky chodiť s radosťou.

Do materskej školy je na tento školský rok zapísaných 43 detí.

Na šk. rok 2026/2027 bolo vydaných 9 rozhodnutí o prijatí na predprimárne vzdelávanie pre nové deti, ktorých zákonní zástupcovia podali prihlášku na vzdelávanie v materskej škole v hlavnom termíne do 31.05.2026 s nástupom do MŠ od 01.09.2026 a jedna prihláška bola doručená 31.08.2026 a následne bolo vydané aj

rozhodnutie o prijatí s nástupom od 01.09.2026. Všetkým bolo vyhovie, nakoľko spĺňali kritériá prijímania a kapacita MŠ je postačujúca.

Z celkového počtu vydaných rozhodnutí bolo 9 rozhodnutí o prijatí na predprimárne vzdelávanie s určením adaptačného pobytu, ktorý trvá najviac 3 mesiace, v prípade dobrej adaptácie kratšie. Rozhodnutia o prijatí s určením adaptačného pobytu sú vydávané z dôvodu vyhnutia sa neprijemnostiam, ak zákonný zástupca zatají dôležité informácie týkajúce sa zdravotného stavu dieťaťa alebo dieťa sa nedokáže dostatočne adaptovať.

Celkovo bolo prijatých 10 nových detí a na plnenie povinného primárneho vzdelávania odišlo 11 detí, z ktorých 9 detí dostalo osvedčenie o získaní predprimárneho vzdelania a 2 deti nezískali osvedčenie, nakoľko neplnili povinné predprimárne vzdelávanie, ale na základe odporúčenia Centra poradenstva a prevencie v Lučenci boli predčasne zaškolené.

Tento šk. rok plní povinné predprimárne vzdelávanie 13 detí (deti, ktoré do 31.08.2026 dovŕšili 5 rokov).

Personálne zabezpečenie MŠ:

Rozdelenie detí do tried: (2 triedy na prízemí, 1 trieda na poschodí)

Trieda č. 1-Lienky (2-3 roky).....13 detí

celodenná prevádzka

Triedna p. uč. Janka Strašková

Vyučujúca p. uč. Mgr. Stanislava Balogová

Trieda č. 2-Medvedíky (3-4 roky).....13 detí

poldenná prevádzka

Tr. p. uč. riaditeľka MŠ Anna Pinková

Trieda č. 3-Slniečka (5-6 rokov).....17 detí

celodenná prevádzka

Tr. p. uč. Nataša Tatranská

Vyučujúca p. uč. Anna Valentýniová

PA – Mgr. Edita Gúľavová

Nepedagogickí zamestnanci: upratovačka Jarmila Jakubová

Všetci pedagogickí zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady.

Výchovno-vzdelávací proces

Výchovno-vzdelávacia činnosť bude prebiehať podľa Školského vzdelávacieho programu „Slniečko“, ktorý je v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre predprimárne vzdelávanie.

Hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť dieťaťa, podporovať jeho samostatnosť, zdravý životný štýl a pripraviť deti na povinnú školskú dochádzku.

Materiálno-technické zabezpečenie

MŠ je pripravená na začiatok šk. roka, ako interier tak exteriér. Pred začiatkom šk. r. boli vykonané potrebné údržbárske a hygienické práce.

Všetky triedy sú vybavené dostatočným množstvom pomôcok, ktoré bude však potrebné postupne obmieňať a rovnako aj školský dvor poskytuje deťom dostatok priestoru a možností pre hru a športové aktivity.

Naplánované: stierkovanie a maľovanie tried na prízemí, náter na altánok, stôl, lavičky a preliezky na školskom dvore, maľovanie dekoratívnych obrázkov na steny, výsadba zelene, vytvorenie jazierka a dekoratívnej kvetinovo-bylinkovej steny, dopravného chodníka na školskom dvore a naďalej celková modernizácia exteriéru a interiéru podľa finančných možností.

Spolupráca so zákonnými zástupcami

Počas minulého šk. r. bola spolupráca so ZZ na veľmi dobrej úrovni, či sa to týkalo pomoci pri plánovaných akciách alebo sponzorskej pomoci pri úpravách, či už zabezpečenia darčiekov.

POKRAČOVANIE na s. 9

Nadalej plánujeme aktívnu spoluprácu so ZZ, ale aj s inými organizáciami.

Plánované aktivity

Počas šk. roka pripravujeme tradičné podujatia, exkurzie a aktivity podľa „Plánu aktivít MŠ“ ako napr. jesenné posedenie, Deň jablka, Keď tekvičky svietia, Šarkaniádu, pečenie medovníčkov, Vianoce pre vtáčatka, páračky, víťanie jari, výlety, divadelné predstavenia v MŠ ako aj MDD s atrakciami a mnoho iných (podľa finančných možností).

Materská škola je pripravená na školský rok po personálnej, organizačnej aj materiálno-technickej stránke. Veríme, že v spolu-

práci s obcou a rodičmi vytvoríme deťom bezpečné a podnetné prostredie, v ktorom sa budú cítiť spokojné a šťastné.

Na záver chceme z celého srdca poďakovať všetkým, ktorí pomáhajú a podporujú našu materskú školu.

Ďakujeme Obecnému úradu Málinec a jeho pracovníkom, Bc. Jozefovi Starove za pomoc, ochotu a spoluprácu. Veľká vďaka patrí aj všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na tom, aby naša škôlka po letných prázdninách privítala deti v krajšom a príjemnejšom prostredí. Ďakujeme a prajeme všetkým deťom krásny, veselý a úspešný nový školský rok!

Kolektív MŠ

Chodník zdravia

Spoločnosť StVPS, a. s., Banská Bystrica, môj zamestnávateľ, prostredníctvom Nadácie Veolia vyhlásila program „Zamestnanecké granty“.

Program Zamestnanecké granty je určený zamestnancom spoločnosti Veolia na Slovensku a jeho cieľom je podporiť zmysluplné projekty, ktoré pomáhajú zlepšovať život v miestnych komunitách. Dôležitou podmienkou programu je zároveň aktívne zapojenie zamestnanca – dobrovoľníka, ktorý sa vo svojom voľnom čase podieľa na realizácii podporeného projektu.

Pri premýšľaní, kde by takáto pomoc bola najviac potrebná, som sa stretol s pani riaditeľkou Materskej školy v Málineci. Spoločne sme našli projekt, ktorý by mohol byť užitočný pre naše deti a zároveň by im mohol priniesť radosť z pohybu. Tak vznikla myšlienka vybudovať „Chodník zdravia“.

Čo „Chodník zdravia“ prináša?

Chodník zdravia je zameraný na podporu zdravého pohybového vývinu detí.

Pomáha najmä pri:

- rozvoji hrubej a jemnej motoriky,
- zlepšovaní koordinácie pohybov a rovnováhy,
- podpore správneho držania tela,
- vnímaní rôznych povrchov a stimulácii chodidiel,
- rozvoji pohybových schopností,
- budovaní pozitívneho vzťahu k pohybu a zdravému životnému štýlu.

Som veľmi rád, že náš projekt bol úspešný a získal podporu. Mohli sme tak pristúpiť

k jeho samotnej realizácii.

Počas augusta a septembra sa nám spoločnými silami podarilo „Chodník zdravia“ vybudovať. Nebola to len finančná podpora, ale predovšetkým spolupráca, ochota pomôcť a čas venovaný spoločnému cieľu.

Verím, že nový „Chodník zdravia“ bude deťom v našej materskej škole prinášať radosť, pohyb, nové zážitky a zároveň podporovať ich zdravý vývin. Verím tiež, že sa stane obľúbenou súčasťou areálu materskej školy a bude deťom slúžiť ešte mnoho rokov.

Na záver patrí moje veľké ďakujem všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na realizácii tohto projektu – či už svojou prácou, časom, materiálom, radou alebo ochotou pomôcť.

Osobitné poďakovanie patrí Nadácii Veolia a spoločnosti StVPS, a. s., Banská Bystrica za podporu a možnosť tento projekt uskutočniť.

Ďakujem aj pani riaditeľke, zamestnancom materskej školy a všetkým dobrovoľníkom, ktorí priložili ruku k dielu.

Som rád, že sa nám spoločnými silami podarilo vytvoriť niečo,

čo bude slúžiť našim deťom. Pretože investícia do detí a ich zdravia je investíciou do budúcnosti našej obce.

Ďakujem všetkým, ktorí boli pri tom.

Jozef Starove

Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s.

Spomienkové stretnutie pri príležitosti 82. výročia SNP

V piatok 28. augusta 2026 sme sa stretli na Stráni pri pomníku podplukovníka F. J. Pustovgara, aby sme si spoločne pripomenuli 82. výročie Slovenského národného povstania.

SNP, ktoré vypuklo 29. augusta 1944, patrí k významným udalostiam našej histórie. Je pripomienkou odvahy ľudí, ktorí sa postavili proti fašizmu a bojovali za slobodu. Aj po viac ako osemdesiatich rokoch je dôležité na tieto udalosti nezabúdať a ich odkaz odovzdávať ďalej.

Pri pomníku držali čestnú stráž členovia Vojenského klubu VEPOR, ktorí svojou prítomnosťou dodali stretnutiu výnimočnú atmosféru. Prítomným sa prihovril starosta obce Málinec Ing. Igor Lacko a predsedníčka SZPB Elena Dibaľová.

Po spomienkovej časti nasledovalo príjemné spoločné posedenie.

Obec Málinec v spolupráci s manželmi Dibaľovcami pripravila pre všetkých prítomných chutné občerstvenie – guláš, držkovú polievku a nechýbali ani špekačky na opekanie. Pri dobrom jedle a rozhovoroch tak pokračovalo stretnutie v priateľskej a pohodovej atmosfére.

Teší nás, že si aj takýmto spôsobom vieme spoločne pripomenúť dôležitú časť našej histórie a zároveň sa stretnúť ako susedia a priatelia. Ďakujeme všetkým, ktorí prišli, členom Vojenského klubu VEPOR, ako aj všetkým, ktorí pomohli s prípravou tohto príjemného stretnutia.

Pripravila: Vladimíra Kurčíková

Príjemné stretnutie v Dobrom Potoku

Príjemné chvíle, dobrá nálada a čas strávený v spoločnosti známych – aj tak by sa dalo opísať augustové stretnutie v Ipeľskom Potoku u rodiny Dibaľovcov. Spoločne sa tu stretli členovia Klubu dôchodcov v Málinci, členovia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov a naši občania vo veku nad 80 rokov.

Pozvanie prijal aj starosta obce Málinec Ing. Igor Lacko a JUDr. Iveta Bračoková, prednostka Okresného úradu Poltár.

Celé posedenie sa nieslo v uvoľnenej a priateľskej atmosfére. Nechýbali milé rozhovory, spomienky, úsmevy ani chutné občerstvenie. Krásne prostredie Ipeľského Potoka vytvorilo ideálne miesto na to, aby si všetci na chvíľu oddýchli od bežných povinností a užili si spoločný deň.

Práve takéto stretnutia majú svoje čaro. Dávajú ľuďom priestor porozprávať sa, zaspomínať si a stráviť čas spolu aj mimo každodenného zhonu. O to viac nás teší, keď sa pri jednom stole stretnú viaceré generácie a vytvorí sa atmosféra, na ktorú sa ešte dlho spomína.

Ďakujeme rodine Dibaľovcov za pohostinnosť a všetkým, ktorí sa podieľali na príprave tohto milého stretnutia. Veríme, že si každý z prítomných odniesol domov príjemný pocit a peknú spomienku na spoločne strávený deň.

Pripravila: Vladimíra Kurčíková

Integrované sociálne centrum pokračuje vo svojej činnosti v takom istom zložení klientov aj personálu, ako doteraz a to s deviatimi celoročnými a tromi na denný pobyt a všetci sú už plnoletí. V priebehu roka došlo k mnohým legislatívnym zmenám v zákone o sociálnych službách, ktoré priebežne študujeme, zúčastňujeme sa školení a zavádzame ich do praxe. Mnohé zmeny čakajú tak formálnych poskytovateľov sociálnej služby ako aj neformálnej starostlivosti až od nového roka, ku ktorým zatiaľ nemáme celistvé informácie.

Svet našich klientov je v mnohých oblastiach iný, ako ten náš, ale všetky emócie sú schopní vnímať oveľa intenzívnejšie ako my ostatní. Radosť, vďačnosť a ľudské teplo nevynímajúc. Častokrát sa klienti vracajú do centra s tým, že obýčajná malá láskavosť od ľudí, ktorých cestou alebo na dvore stretnú, im dokáže rozžiariť dušu. Stačí napríklad aj úplne obýčajný pozdrav či neutrálne prihovorenie sa dospelých, ktorí sa prišli hrať na dvor s deťmi alebo vnúčatami. Alebo keď im predavačky v obchode poradia či sa ich spýtajú, ako sa majú alebo kde boli.

A tieto úplne maličké a pre niekoho bezvýznamné alebo samozrejme skutky v nich dokážu prebudiť neskutočný pocit radosti, šťastia a spolupatričnosti. Mnohí si skutočne ani neuvedomujeme, aká sila sa v takýchto maličkostiach ukrýva. To, čo niekoho stojí iba štipku empatie a pár sekúnd času a pozornosti, iným prinesie pocit, že je videný, že je vnímaný a že je niekomu na ňom záleží.

Ako intaktná populácia si skutočne vôbec neuvedomujeme, koľko dobra, lásky a šťastia môžeme obýčajným slovom alebo úsmevom podať ďalej a práve takéto drobné gestá často potíšu menia svet k lepšiemu.

Preto zo srdca ďakujem ľuďom, ktorí so svojim malým gestom v dnešnej nepriaznivej dobe, si nachádzajú čas na obýčajnú ľudskú lásku, zdvorilosť, slušnosť, dôstojnosť, lebo práve tie sú omnoho vzácnejšie, ako si dokážeme predstaviť. Mnohým ľuďom aj z tejto obce záleží na našich klientoch, navštevujú nás, sledujú našu webovú stránku, alebo dávajú „lajky“ na sociálnych sieťach, fandia nám a spoločne s nami sa tešia z každého drobného úspechu klientov či celého zariadenia.

Na platforme ludialudom.sk finišuje naša zbierka na výmenu kotlov, v ktorej nás podporilo 47 darcov s celkovou sumou 1 227€. Finančne nás celý rok podporuje aj firma pána Ďuráka, Dozjedenia – chutne a zdravo, ktorá nám vozí stravu a okrem novoročného príspevku odpustenia poplatku v hodnote 700€, nám každú mesačnú faktúru účtuje v stoeurovej zľave. Pred pár dňami nás potešila Drogéria DM, ktorá nám udelila v rámci kampane „Na budúcnosti nám záleží“, grant vo výške 6 000€ na projekt: „Chuť prírody – spoločne a bez bariér“, ktorého hlavnou myšlienkou je zachovať a odovzdávať tradičné spôsoby spracovania ovocia, zeleniny, bylín a vôbec všetkých darov prírody a zároveň

podporiť sociálne začlenenie ľudí so zdravotným znevýhodnením, prostredníctvom spoločných aktivít s verejnosťou a to aj v rámci medzigeneračnej spolupráce. Pevne veríme, že obyvatelia tejto jedinečnej obce nám pomôžu pri naplnení cieľov tohto projektu, či už darovaním prebytkov zo záhrad, alebo podelením sa o svoje recepty pri ich spracovaní a samozrejme hlavne svojou prítomnosťou pri jednotlivých činnostiach. Radi prijímame vzácne rady miestnych pestovateľov, zberačov či bylinkárov, ktorí nám určite neodmietnu pozvanie na plánované workshopy. V sklade už máme prvý dar od pána starostu Ing. Igora Lacka a to 7 veľkých krabíc chutných zlatých Antonoviek, tak pevne veríme, že ostatní sa tiež nedáte zahanbiť.

Niektorí nám píšú povzbudivé správy aj na starý FB účet, z ktorého žiaľ, ja neviem na ne reagovať, lebo nie som prioritný administrátor, ale všetkých chcem uistiť, že som nesmierne rada, že prejavujete obavy o bezpečnosť našich klientov a týmto Vás ubezpečujem, že ich samozrejme strážime ako oko v hlave a to hlavne pred zlými, hlúpymi a arogantnými ľuďmi.

My intaktí sa tešíme zo života trochu inak, ako naši klienti. Maličkosti, ktoré pre nich znamenajú oveľa viac ako pre nás, my často považujeme za samozrejmosť a nevážime si ich. Možno tak isto ako naše zdravie a nie všetci sme schopní si naplno uvedomiť, že tento náš svet sa v priebehu stotiny sekundy môže zmeniť tak, že nielen telesne, ale aj mentálne môže byť ešte oveľa horší, aký si žijú títo naši „šťastkovia“. Preto všetkým zo srdca želáme dlho pevné a plné zdravie.

S láskou a úctou ku všetkému živému

Natália Kantoráková

Postrehli sme na jarmoku

Tohoročný Radvanský jarmok v Banskej Bystrici sa niesol v znamení skla a sklárskej výroby. Sklárstvo má v našom regióne najmä v Novohrade stáročnú tradíciu. Už v 18. storočí vzniklo mnoho sklární – v Zlatne, Utekáči, Málinci Katarínskej Hute ale aj v Poltári. Kedysi ich bolo veľa, dnes ich zostalo už len niekoľko. A práve preto si Banská Bystrica tento rok pripomenula túto tradíciu a pripravila ukážky, že sklo nie je len výrobok ale poctivé remeslo a umenie. A ako vlastne sklo vzniká? Základom je piesok s obsahom oxidu kremičitého, ktorý sa pri vysokých teplotách taví a následne spracúva. Priamo na tohoročnom Radvanskom jarmoku mohli návštevníci sledovať ako sa zo žeravej hmoty pri teplotách 900 až 1 200 C postupne rodí hotový výrobok. Vďaka rodinnej

firme SONNE CRYSTAL z Poltára bola privezená pec a priamo tekutá hmota menila na krásne umelecké diela. Dnes už nie je jednoduché nájsť majstrov, ktorí ovládajú tradičné sklárske techniky. O to viac si zaslúžia pozornosť tí, ktorí túto tradíciu stále udržiavajú pri živote. Jedným z tých zručných sklárskych remeselníkov, ktorý predviedol sklárske umelecké výrobky, bol aj náš

spoluobčan pán Július Schlenc s neodmysliteľnou cigaretou, rodák z Málinca, ktorý celý svoj život pracoval v málinskej sklárni. Naša obec má veľa významných osobností a my sme právom hrdí, že aj v kruhu robotníckej triedy je človek, ktorý sa možno raz zapíše do dejín našej obce.

Pripravila: Anna Kančová

Príjemné popoludnie s Jozefom Banášom

Stredajšie popoludnie 23. septembra patrilo v Málinci literatúre, rozhovorom a príjemným stretnutiam. Do Spoločenského domu zavítal známy slovenský spisovateľ **Jozef Banáš**, ktorý si svojím bezprostredným, ľudským a priateľským vystupovaním veľmi rýchlo získal prítomných návštevníkov.

Beseda sa niesla v uvoľnenej atmosfére. Rozprávanie nebolo len o knihách a písaní, ale aj o živote, skúsenostiach, medziľudských vzťahoch a hodnotách, ktoré sú nám všetkým blízke. Celé stretnutie sprevádzal **Július Lomenčík**, ktorý svojimi otázkami a postrehmi príjemne dopĺňal rozprávanie host'a.

Jozef Banáš si počas svojej návštevy Málince nenechal ujsť ani možnosť spoznať kúsok našej miestnej histórie. Navštívil **Pamätnú sklársku izbu**, kde sa oboznámil s tradíciou sklárstva v našej obci, a zavítal aj do **obecnej knižnice**.

Práve našu knižnicu potešil aj krásnym darom. **Venoval jej niekoľko desiatok kníh**, medzi nimi, samozrejme, aj svoju najnovšiu knihu „**Tichá rebelka – Timrava**“. Za tento štedrý dar mu veľmi pekne ďakujeme. Veríme, že knihy si čoskoro nájdu svojich čitateľov a obohatia ponuku našej knižnice.

Po skončení besedy zostal ešte priestor na osobné rozhovory, podpisovanie kníh, či spoločné fotografie. Veríme, že návštevníci si zo stretnutia odniesli nielen príjemný zážitok, ale možno aj myšlienku či povzbudenie, ktoré v nich zostane ešte dlho.

Osobitné poďakovanie patrí pani Elenke Ulickej, ktorá na besedu napiekla chutné domáce **škvarkové pagáčiky** a aj svojím príchom prispela k príjemnej a pohostinnej atmosfére celého popoludnia.

Ďakujeme všetkým, ktorí prijali naše pozvanie a prišli s nami stráviť toto milé popoludnie.

Prípravila: Vladimíra Kurčíková

Nárečia v edukácii

Mikroregionálnou zvláštnosťou Novohradu je hornoipeľské nárečie pomenované podľa rieky Ipeľ. V dávnej minulosti sa stalo predmetom jazykovedného výskumu. Pri zbieraní dialektologického materiálu sa na územie hornoipeľského nárečia dostal jazykovedec Samuel Czambel, autor diela *Slovenská reč a jej miesto v rodine slovanských nárečí*. Po roku 1918 sa výrazným spôsobom o vedecký výskum a prezentáciu hornoipeľských nárečí zaslúžil profesor Václav Važný, ktorý čerpal svoje poznatky prostredníctvom dotazníkov z obcí: Málincec, Zelené, Poltár a Uhorské. K aktívnej znalosti hornoipeľského nárečia a ich výskumu v medzivojnovom období sa venovali jazykovedci Ján Garaj a Eugen Jóna. Obaja boli rodáci Novohradu. V druhej polovici 20. storočia k poznaniu nárečí Novohradu prispel svojimi dielami *Lexika Novohradu a Mikrotoponymia Novohradu* Ján Matejčík, ktorý hornoipeľské nárečie začleňuje do južnostredoslovenskej skupiny novohradských nárečí. *Hornoipeľským nárečím sa v minulosti hovorilo až v osemnástich obciach regiónu: Breznička, České Brezovo, Bystrička, Cinobaňa, Hrabovo, Hradište, Kalinovo, Slaná Lehota, Málincec, Mládzo, Ozdín, Poltár, Rovňany, Točnica, Turíčky, Uhorské, Zelené a Veľká Ves.* Nárečie bolo materinským jazykom detí v predškolskom veku a so spisovnou podobou materinského jazyka sa stretávali len v školskom prostredí.

V súčasnosti sa v edukácii zameriame predovšetkým na nárečie našej obce a obcí Turíčky a Hradište. Pravidelne sa zúčastňujeme súťaže *Spoznávame nárečia našich predkov*, ktorú organizuje Miestny odbor Matice slovenskej v Lučenci. Súťaž sa koná pod záštitou povereného riaditeľa Slovenského literárneho ústavu Matice slovenskej doc. PaedDr. Júliusa Lomenčíka, PhD. (nášho rodáka). V minulom školskom roku sa súťaže *Spoznávame nárečia našich predkov* zúčastnili žiačky primárneho vzdelávania: K. Turošíková, J. Obročníková, S. Čániová a žiačky nižšieho sekundárneho vzdelávania: E. Karlíková, M. Petriková, M. Turošíková. V 1. kategórii získali naše dievčatá prvé tri miesta: 1. miesto – S. Čániová (*Ako báťovi dvere skapale – málinské nárečie*), 2. miesto – K. Turošíková (*Báťa Dlabaj – málinské nárečie*), 3. miesto – J. Obročníková (*Tvrdohlavej gazda – nárečie zo Zeleného*). V 2. kategórii získala 2. miesto M. Petriková (*Náco a Liza – nárečie z Turíčiek*).

Ďakujeme našim dievčatám za ich ochotu a vytrvalosť učiť sa naspamäť nárečové texty a reprezentáciu našej školy. Treba podotknúť, že už druhý rok sa súťaže zúčastňujú dve dievčatá zo Srbska, ktoré prezentujú nárečie svojich predkov, bývalých obyvateľov Novohradu, ktorí v minulosti odišli za prácou na Dolnú zem. Práve kvôli účasti v súťaži cestujú takú diaľku a prezentujú sa aj ľudovým krojom, ktorý odráža prvky Novohradu.

PaedDr. Mária Joklová, ZŠ Málincec

Srdcom za tradíciami – – 25 rokov folklórnej skupiny Málinček

Folklór nie je iba tanec, pieseň či krásny kroj. Je to odkaz našich predkov, spomienka na ich život, radosť, starosti i hodnoty, ktoré nám zanechali. A práve tento odkaz dlhé roky s láskou a úctou uchovával Folklórny súbor Málinček.

Každé vystúpenie Málinčeku bolo viac než len predstavenie. Bola to chvíľa, keď sa minulosť stretla s prítomnosťou, kedy ožívajú staré piesne, tance, tradície a keď môžeme byť hrdí na svoje korene. Za každým úspechom súboru stojí množstvo práce, príprava scenára, skúšky, odhodlanie, čas a predovšetkým láska k folklóru. Za tie roky sa v súbore vystriedali generácie tanečníkov, spevákov aj muzikantov. Každý z nich zanechal v súbore svoj kúsok srdca a trvalú spomienku. Mnohí postúpili do väčších slovenských folklórnych súborov (Gondovci, Sojkovci, Zaťkovci, Emka Sarvašová).

Dedinská folklórna skupina Málinček, vznikla po viac ako 30-ročnej prestávke. Prvé oficiálne stretnutie a nácvik piesní a tancov začalo v marci 2001. FS Málinček pracoval dlhé roky pri Obecnom úrade Málinec.

Folklórna skupina vo svojich začiatkoch mala vekové zastúpenie od 6 - 80 rokov. Mala 20 - 25 členov. Postupne ostala len mládežnícka a detská zložka, ktorá každý rok pripravovala kultúrne programy na rôzne oslavy, stretnutia, jubilea a podujatia organizované obcou. FS Málinček sa prezentoval aj v okolitých obciach a na rôznych prehliadkach a festivaloch. Najväčší úspech mal súbor so starodávnou málinskou svadbou. Súbor Málinček pripravil niekoľko programov s pásmom vianočným, fašiangovým, detské spevy a tance, trávničky, šatkový tanec, cigánsky tanec, Málinská svadba – čepčenie nevesty, Betlehemci, Na Luciu, Pochovávanie basy, Klnka, klnka, Stavanie mája, Šijeme vrecia.

Spevy boli detvianske, podpolianske a piesne Novohradu, ale aj slovenské národnárske piesne. Súbor sa zameriaval aj na nárečové autentické málinské piesne.

Naposledy vystúpil piesňami a tancami na Jána.

Od samého začiatku mal súbor problém s ľudovou hudbou, keďže v obci Málinec a v blízkom okolí žiadna ľudová hudba nebola, ani nie je. Hudobnú zložku tvorili hlavne miestni heligónkári – Peter Mužík, František Gajdoš, Ľubomír Havran.

V roku 2003 v spolupráci so Slovenským rozhlasom pod vedením Sama Smetanu /hudobný publicista, dramaturg a producent ľudovej hudby/ súbor Málinček nahral CD nosič, kde boli piesne v málinskom nárečí a z málinskej svadby. Z väčších úspechov možno spomenúť vystúpenia na folklórnom festivale – Koliesko v Kokave nad Rimavicou, v Báčskom Petrovci v Srbsku, ale aj v Budve. Úspešné bolo vystúpenie aj v Maďarsku v Samson Háze.

Súbor posledné roky spolupracoval s detským folklórnym súborom Jánošík vo Fiľakove.

Choreografia a nácvik tancov: Anna Kančová,

Miroslava Podhorová, ale aj Ján Novodomský, Ján Urda a Marianna Lindušková. Vedúcou súboru bola celé roky Anna Kančová.

Veľké poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa podieľali na živote súboru – tanečníkom, spevákovi, muzikantom, vedúcim, choreografom, rodičom, priateľom i všetkým podporovateľom. Bez Vás by Málinček nebol tým, čím bol. Snáď sa jeho činnosť ešte podarí obnoviť.

Prípravila: Anna Kančová

seriál: Málinské spévanke

V tomto seriáli si Málínčania nájdu málinské ľudové piesne v rodnom dialekte, ktoré boli spievané pri príležitostiach veselých i smutných, pri práci i oddychu alebo len tak spontánne pre radosť a potešenie.

Milí Málínčania, zaspievajte si a spomínajte na našich predkov, pretože aj ľudová pieseň je cennou súčasťou nášho nehmotného kultúrneho dedičstva, ktoré máme zachovávať a odovzdávať nasledovným generáciám.

Želmíra Urdová

6. pieseň – Veje vetrik, veje

9

Ve - je vét - rik, ve-je, ot - vor-mi - lá dve - re. Ve - je vét - rik, ve-je, ot - vor-mi - lá dve - re, ot - vor mi - lá dve-re, ľe - bo ma za-ve - je.

1. Veje vetrik, veje, otvor milá dvere.
Veje vetrik, veje, otvor milá dvere,
otvor milá dvere,
otvor milá dvere, ľebo ma zaveje.

2. Jej bech otvorela, ňevén d'je kľička.
Jej bech otvorela, ňevén d'je kľička,
ňeklam ma Mariška, ňeklam ma Mariška,
na ňé t'i ie rúčka.

3. A na té ručičky sréborná obrúčka.
A na té ručičky sréborná obrúčka,
móžeš te ved'eťi,
móžeš te ved'eťi, že bud'e rozlúčka.

Málinskí obecní notáři od roku 1770 do roku 1948

Notárstvo na Slovensku sa vyvíjalo súbežne s vývojom notárstva v Európe a neskôr v Rakúsko Uhorsku. Až do polovice 19. storočia vykonávali právne úkony na najnižšej úrovni vierohodné miesta – kláštory a kapituly, o činnosti ktorých sú zachované záznamy v Uhorsku už v 12. storočí. Cirkevné inštitúcie vydávali vierohodné listiny o súkromnoprávných aktoch, vykonávali určité súdne úkony a udržiavali vierohodný archív. V roku 1850 začal v rakúskej časti Habsburskej monarchie platiť nový zákon o notároch, ktorý v Uhorsku nadobudol účinnosť 1. augusta 1875 a tento deň je považovaný za deň vzniku notárstva v Uhorsku čiže aj na Slovensku. Vznikli dva druhy notariátov: **verejný notariát**, v ktorom uskutočňoval povolanie verejného notára štátom menovaný príslušník slobodného povolania vykonávajúci klasickú notársku činnosť – spisovanie a overovanie zmlúv, overovanie listín a podpisov, závetý a iné právne úkony a **obecný (obvodný) notariát**, v ktorom obecný notár bol zamestnancom obce alebo združenia obcí a zameriaval sa na obecnú administratívu, správu, policajné a daňové prípady.

Obecný (obvodný) notár pracoval ako výkonný orgán obecnej samosprávy a zastupoval štát na najnižšej úrovni. Jeho fungovanie spočívalo v plnení troch funkcií:

1. Samospráva a štátna moc – upevňovanie štátnej moci, dohľad nad maďarizačnou politikou.

2. Administratíva a matriky – vedenie obecnej agendy, písomnej korešpondencie a od roku 1895 aj pôsobenie na poste štátneho matrikára pre matričné obvody.

3. Dozorná funkcia – zúčastňovanie sa na zasadnutiach obecného zastupiteľstva, možnosť použitia práva veta voči opatreniam richtára či starostu, ak boli v rozpore so zákonom. Jeho veto mohol zrušiť iba štátny obecný úradník tzv. hlavný slúžny.

V Monografii obce Málinec sa uvádza, že notariát v našej obci bol zriadený v roku 1873, čiže ešte dva roky pred nadobudnutím účinnosti nového zákona o notároch v Uhorsku. V Tomášovskej matrike je záznam o notárovi pôsobiacom v Málinci už v roku 1770. V zápisoch ľudového kronikára Jána Findru Košarca (1898-1978) v Kronike Málince a v Pamätnej knihe obce Málinec sú uvedení nasledovní málinskí obecní notári:

1. Ján Paulíny (1770-1773) – Ján Findra Košarec v Kronike Málince o ňom píše: „Ján Paulíny, pôvodom z Liptova. Údajne on bol aj prvým učiteľom na Málinci a tiež notárom. Uvedený notár mal sobáš v januári 1773 s Annou Fišerovou. Účinkoval u nás tri roky.“

2. Ján Holbóci (1774-?)

3. Pavel Járdeky (?-1789) – Ján Findra Košarec v Kronike Málince o ňom uvádza: „Notár Pavel Járdeky pochádzal z Ače. Predtým bol 12 rokov na Gregorovej Vieske. Potom učiteľom a notárom v Málinci. V roku 1789 pre starobu odišiel na odpočinok. Tu žil ešte v roku 1801. V roku 1785 vstúpil do manželského stavu s levočskou Alžbetou Kellerovou.“

Ján Findra Košarec v Kronike Málince zaznamenal, že od roku 1789 do roku 1870 nenašiel žiadne záznamy o notároch, ktorí u nás pôsobili.

4. Ladislav Honéczy (1870-1885) – v Kronike Málince Jána Findru Košarca je napísané: „Obecná kronika uvádza vo svojom zápise, že prvým notárom v Málinci bol Ladislav Honétzy /1870-1885/. Bol Slovak. Jedného syna dal vyučiť za kňaza a druhý bol u nás obuvníkom až do smrti. Pri svojom otcovi odpočíva večný sen.“

5. Dezider Bášthy (1885-1905) – Ján Findra Košarec v Kronike Málince o ňom píše: „Notár Bášthy bol čistý Maďar. Len trepal po slovensky. Musel ako tak tárať po slovensky. V tej dobe naši občania po maďarsky nevedeli. Ak, tak nedokonale. Za jeho pôsobenia

začali písať obecné úrady štátnu matriku. Aj sobáše boli najprv na obecnom dome a potom v kostole. I keď si prevesil cez rameno maďarskú trikolóru, reč veru musel povedať po slovensky. Bolo to len také trápenie. Ako sobášiaci sa opýtal mladomanžela, či si ju berie za manželku a mladej nevesty, či pôjde za neho. Tak údajne sa mladomanžela pýtal, či pôjde na ňu a ona na neho. Poplietol si to. Táto príhoda sa rozprávala po celú dobu pokiaľ bol u nás. Kam odišiel od nás, nevie sa.“

6. Ľudovít Háger (1905-1917) – v Kronike Málince Ján Findra Košarec o ňom uvádza: „Od r. 1905 do r. 1917 ako notár pôsobil Lajoš Háger, Maďar. Pochádzal z Lučenca. Po slovensky iba tak trepal – táral. Mal veľké vykrútené fúzy /bajúzy/, žltej farby. Bol veľmi jedovatý. Hotový postrach občanov. Držal si aj kone. Na nich sa len on vozil do Lučenca a po osadách.“

7. Gejza Semering (1917-28.10.1918) – v Kronike Málince Ján Findra Košarec spomína: „Bol notárom v roku 1917 do novembra 1918. Maďar, ktorý takmer nič nevedel po slovensky. Posielali nám samých Maďarov. Tento postup z nijakého hľadiska nebol správny t.j. išlo o praktické pomáďarčovanie. Tento notár sa u nás aj oženil s Magdou Markusovou, dcérou tunajšieho obchodníka. Bol posledným maďarským notárom v našej obci. Nikto ho od tých čias v našej obci nevidel. Jeho vyhnanie sa stalo nasledovne: -V uvedenej dobe bola manifestácia pred domom tunajšej predajne Zdroj. Už bola vyhlásená ČSR. Na nej boli i občania z okolitých dedín. Hlavnými rečníkmi boli Alexander Trokan, miestny farár a Kušlo z Hradišťa. On bol sedliak. Bola nedľa odpoľudnia. Na Málinci po prvý raz zaviala československá vlajka. Zhotovená bola na málinskej fare. K tomu poznamenávam, že v ten deň podávali aj rum/alkohol bol na pridel/. Chlapi, ktorí prišli z frontu sa niektorí už doma potúžili /ypili si/. Na tejto manifestácii som bol prítomný aj ja. Po zaspievaní slovenskej hymny/spievali ju asi piati občania na terase-figagórii/. Ostatní sme ju nevedeli. Manifestácia sa skončila. Po nej sa medzi chlapmi kadečo šepotalo. Asi 20 chlapov sa vybralo do Passúthove dvora. Passúth tam mal obchod a obchodníka Káresa. Za krátky moment Káres zdvihol roletu smerom do dediny. Z dverí obchodu vyskočil Šmeringa a utiekol do Valentínyovcov-Balaškovcov. Skryl sa do ich chlieva, kde sa schoval pod jasle. Tam bol až do noci. Nočnou hodinou opustil Málinec. Odišiel s tým, čo mal na sebe. Nábytok a ostatné veci vzal pod ochranu jeho svokor Markus. So ženou sa rozviedol. V tej dobe už maďarskí žandári u nás neboli. V dedine i na vrchoch mal veľa nepriateľov. Vykonával rozkazy na občanoch, ktoré mu boli vládou nariadené pre vojenské účely. Rekvírovanie poľnohospodárskych plodín, vymenovať chlapcov, ktorí išli na front ako robotníci alebo na práce v zázemí. O notárovi Šmeringovi traduje sa až doposiaľ takáto veselá príhoda, vychádzajúca z jeho slovenčiny: -V tom období sa dohliadalo na to, aby si občania budovali suché záchody. Do tých čias sa na veľkú potrebu chodilo na hnojisko, poľažne, kto mal záhradu a dostatočne chránenú vizuálne od susedov, tak sa tento akt vykonával popod stromy. Bolo neprijemné, ak musel ísť na veľkú potrebu v noci. Všetikde pošliapal. Taktiež z napadaného ovocia nebol veľký úžitok. Notár i s obecným sluhom chodili kontrolovať, ako sa plní toto nariadenie. Nie stopercentne. Tí občania, ktorí to neplnili, boli i pokutovaní. A jeho výrok na vykonávanie telesných potrieb bol výraz – šade serete -. Po vyhnaní Šmeringu obec zostala bez notára až do mája 1919.“

8. Jozef Cibul'a (05.1919-? 1919) – Ján Findra Košarec vo svojej Kronike Málince ďalej spomína: „Prvým notárom po vzniku ČSR bol Jozef Cibul'a. Obecná kronika ho neuvádza. Zaslúži si to. Bol to mladý človek. Slovak od kosti. Za jeho pôsobenia a jeho pričinením zahrála mládež prvé divadelné predstavenie v obci.“

9. František Szabo (? 1919-1925) – Ján Findra Košarec v Kronike Málince o ňom píše: „Notár František Sabo, neviem odkiaľ bol a akej národnosti. Po slovensky dosť dobre vedel. Bol veľký opilec.“

Pokračovanie na str. 15

V Monografii obce Málnec (2009, 2025) je zaznamenané:

„Do funkcie vedúceho Notárskeho úradu v Málinci bol po ustálení politicko-spoločenských pomerov v roku 1919 vymenovaný František Szabo. Po odchode na dôchodok ho v roku 1925 na dobu troch rokov vystriedal Július Jakubecy.“

10. Július Jakubecy (1925-01.04.1928) – v Kronike Málnica Ján Findra Košarec na neho spomína: „Po Sabóovi nastúpil Július Jakubecy, slobodný asi 50-ročný starý mládenec, rodák z Babinej - Hontianska stolica. Držal si slúžku. K nám prišla s ním. Snáď ho takto titulovali a to najmä tí starší -mladší pán vedúci-. Titulovanie pán urodzený sa mu lepšie páčilo. Bol notár z čias R.-U. Plat mal 1700 Kč. V tej dobe to bol gigantický plat. Od nás bol preložený na Oravu z trestu. Nevykonával si zodpovedne svoje povinnosti. Bol notorický alkoholik. Každý deň vypil pol litra pálenky a koľko vína, to sám nevedel. Dovážali mu ho v sudoch. Dievča, ktoré bolo u neho ako výpomocná sila /zo Zeleného asi 20 ročná/ si vzal so sebou na Oravu. Tam sa s ňou oženil. Po penzionovaní prišiel bývať na Uhorské aj s Juliškou do švagrovho domu. Tam aj v roku 1957 zomrel.“

Písal aj Pamätnú knihu obce Málnec. V Monografii obce Málnec (2009, 2025) je uvedené, že na jeho nezodpovedný prístup k vykonávaniu zverenej funkcie upozorňujú viaceré sťažnosti richtára i veliteľa žandárskej stanice.

11. Jozef Sloup (04.1928-05.1929) – Ján Findra Košarec v Kronike Málnica uvádza: „Notár Josef Sloup, ktorý nastúpil po Jakubecim bol Čech. Tento si na ceremónie veľmi nepotrpel. U nás bol len krátku dobu.“

V Monografii obce Málnec (2009, 2025) je o ňom napísané, že nástupcom Júliusa Jakubeciho sa stal v apríli 1928 Jozef Sloup, ktorého pre viaceré nedostatky po jednoročnom účinkovaní nahradil opäť len na dobu necelého jedného roka Jozef Meidlinger, ktorý predtým pracoval ako notársky tajomník.

12. Jozef Meidlinger (01.06.1929-01.04.1930) – v Kronike Málnica Ján Findra Košarec o ňom píše: „Od 1. júna 1929 bol notárom Jozef Majdinger. Počas jeho pôsobenia bol celý obecny úrad dôkladne opravený. Vpredu bola pristavená k základnej budove pivnica s nadstavbou. Menovaný bol zo starej R.-U.éry. Potrpel si na tituloch.“

13. Štefan Báňai (01.04.1930-11.1938) – Ján Findra Košarec si v Kronike Málnica na neho spomína: „Štefan Bánay, starší chlap, asi 50 ročný. Mal troch synov. Striezlivý, ale lakomec prvej triedy. Veľmi rád robil kúpnopredajné zmluvy. Za ich vyhotovenie nieraz zinkasoval i 500 Kč. Za rodný list 6 Kč a za žiadosť 18 Kč. Za pozostalosť /dedičstvo/ podľa toho v akej sume po zomretom zostala. Boli to veľmi dobré zárobky. Bánay bol po Viedenskej arbitráži preložený do Maďarska.“

V Monografii obce Málnec (2009, 2025) je zaznamenané: „K dlhodobejšej stabilizácii Notárskeho úradu došlo až 1. apríla 1930, keď bol za notára ustanovený Štefan Báňai. Počas prvých rokov jeho pôsobenia došlo k náprave viacerých nedostatkov, ktoré zapríčinili jeho predchodcovia. Zaviedol sa poriadok vo vedení zanedbanej administratívnej agendy, došlo k odstráneniu a výmene nevyhovujúceho zariadenia v priestoroch úradu. Má osobný podiel na zintenzívnení spolupráce notárskeho a obecného úradu, v dôsledku čoho obec ľahšie prekonávala nepriaznivé dôsledky, ktoré prinášala veľká hospodárska kríza. Aj jeho zásluhou došlo, najmä od polovice 30. rokov k vzostupu na viacerých úsekoch spoločenského a hospodárskeho života, v oblasti školstva, kultúry, spolkovej činnosti, služieb, dopravy a zdravotnej starostlivosti. Š. Báňai úrad dobrovoľne opustil po Viedenskej arbitráži v novembri 1938, keď odišiel na územie okupované Maďarskom. Ako potvrdila kontrola pri odovzdávaní úradu, aj Š. Báňai značne zanedbával svoje povinnosti, najmä v posledných rokoch a v úrade zanechal veľa neporiadku.“

14. Július Hilger (11.1938-09.1939) – v Monografii obce Málnec (2009, 2025) sa uvádza, že vedenie Notárskeho úradu po

odchode Štefana Báňai prevzal Július Hilger, ktorý bol nútený odísť z podobnej funkcie v Opatovej pri Lučenci.

15. Jozef Sitár (09.1939-04.1940) – v Monografii obce Málnec (2009, 2025) je napísané: „Za obvodného notára v Málinci bol Okresným úradom v Lovinobani vymenovaný Jozef Sitár, ktorý sa ujal funkcie v septembri 1939.“

16. Štefan Zeinwald (04.1940-04.1945) – Ján Findra Košarec vo svojej Kronike Málnica o ňom uvádza: „Počas existencie Slovenského štátu bol notárom Zvonislav Zeinwald. I keď ako štátny zamestnanec musel plniť príkazy štátu a polit. strany HSĽS či HG, nepodieľal sa na takých činnostiach, ktorými by bol poškodil našich občanov. Ohľadne deportácie Židov a Čechov z našej obce/nariadenie vtedajšej vlády/musel rešpektovať. Po vypuknutí SNP stal sa členom revolučného národného výboru. Po skončení vojny odišiel za vedúceho notára do Lučenca.“

17. Viliam Kosec (05.1945 -1948) – v Kronike Málnica Ján Findra Košarec o ňom píše: „Po druhej svetovej vojne prišiel do našej obce mladý notár Viliam Kosec, veľký pedant, slobodný. Tento notár už pracoval v terajšej budove MNV, ktorú obec odkúpila od Gejza Gombalu asi za 500 tisíc Kč pravdepodobne v roku 1946. Po roku 1948, keď funkcia notárov na obciach skončila, odišiel pracovať na ONV Poltár.“

Ján Findra Košarec v Kronike Málnica o svojej práci pre notárov napísal: „Týchto notárov som slúžil za osem rokov (12.2.1926-december 1933). Notár viedol obecnú a štátnu administratívu. Bol aj podnotár. Richtár sa na spisy podpisoval spolu s notárom. Richtár veľakrát ani nevedel, čo podpisuje. Neprečítal si text. Zvlášť, keď bol richtár zo sedlače. Ten nevedel po maďarsky. Notára vysielala a vymenúvala štátna správa. Štátom bol aj platený a to veľmi dobre. Okrem tohto platu mal aj vedľajšie zárobky. Keď niekto potreboval sobášny list, rodný list, musel dobre zaplatiť. Robili i kúpnopredajné zmluvy. Pri nich si už dali veľmi dobre zaplatiť. Notár z ČSR mal plat 1400 až 1600 Kč mesačne. To bola prvotriedna krava. Plat richtára bol veľmi mizerný, ročne 200 Kč. To bol jeden pár prasiec, odstavčiat. Ale ten titul, tá pýcha veľa stála. Tak, ako sa všetko na tomto svete mení, menili sa i tituly notárov od najstarších čias až po rok 1948. Najstaršie pomenovanie ako ho uvádza cirkevná kronika bolo notárius. Ale už koncom 19. a začiatkom 20. storočia mal úradný titul okolný notár. Ľud medzi sebou ho oslovoval okolný. To bolo z maďarského prekladu korszjedzo.“

Po skončení 1. svetovej vojny sa tento úradný názov zmenil na vedúci notár. Ľud ich menoval vedúci a niektorí pán urodzený. Niektorí naši občania, zvlášť z vrchov, si tieto tituly i poplietli. Stalo sa to za mojej prítomnosti Ondrejovi Ľalikovi z Chladnej studne. Tituloval J. Jakubecyho, vedúceho notára, pán vŕvedúci. Darmo mu Jakubecy hovoril, že on nie je Bohom, on ho aj naďalej oslovoval vŕvedúci. Ľalik si myslel, že mu notár preto hovorí, že nie je Bohom, nakoľko nevie jeho žiadosti vyhovieť.“

Po skončení druhej svetovej vojny boli obecné /obvodné/ notárske úrady Nariadením Slovenskej národnej rady č. 26/1945 Zb. zrušené a notári boli z obecných úradov postupne do roku 1948 vylúčení.

Želmíra Urdová

Nie jeden gól!

Matematicky áno. Jeden gól rozhodol o zostupe TJ Jednota Málincec, z V. ligy Juh. O jeden gól bol náš konkurent o zotrvanie v V. lige – MFK Detva, lepší vo vzájomných zápasoch (4:2, resp. 0:3).

V skutočnosti však rozhodli iba 3 góly (+ 1 jeden vlastenec hráča Sl. Lupče), z kopačiek našich futbalistov v trinástich jarných zápasoch. A tak do konečnej tabuľky V. ligy, pribudli na konto TJJM, iba 3 chudobné body! Pritom aj po nevydarenej jesennej časti súťaže, malo naše mužstvo dostatočný náskok pred súpermi ohrozenými zostupom: 10.miesto, 4xv, 4xr, 8xp; 15:31 **13bodov**.

Jar: 14.miesto, 0xv, 3xr, 10xp; 4:35 3body!

Prvý jarný zápas v Sl. Lupči, sa hráči TJJM (Janšto - Findra, Kelement, Vilhan, P. Ďurica - J. Melich, Karlík, Kleffler - Beľa, Šulek, Keszi), prezentovali veľmi dobrým, kompaktným výkonom – peknou kombinačnou hrou a častou strelbou dominovali po celý zápas. Domáci, po našich nepremenných šanciach, šťastne v závere vyrovnali. Tu a celú jarnú sezónu sedel na trénerskej lavičke **Mário Michálik**.

V nasledujúcich, dvanástich zápasoch, až v ôsmich hráči TJJM, vyšli strelecky naprázdno! **Neboli góly, neboli body – bol zostup!**

Sklamanie zo zostupu nášho mužstva je nielen u fanúšikov a hráčov, ale môže byť najmä na strane tých, ktorí sa aj v neľahkých podmienkach, o futbal v Málinci starajú. Vedenie TJJM aj pred touto jarnou sezónou zabezpečilo všetko, ako v predchádzajúcich: zimná príprava v domácich podmienkach, sústredenie mužstva, dostatočný počet prípravných zápasov s kvalitnými súpermi. Určite, nepriaznivým zásahom do mužstva, bolo ukončenie trénerskej činnosti Božidara Krstiča, ktorý viedol zimnú prípravu, za krátko skončil aj ako hráč. Tiež odchod Tomáša Ďuricu, znamenal oslabenie. **Doterajší dlhoročný líder a kapitán mužstva Ján Melich (47 r.)**, nemal medzi spoluhráčmi partnera, väčšine chýbala forma, najmä strelecká. Snahu a nasadenie skúseného Adama Beľu, Milana Kelementa, Patrika Karlíka, Adriána Klefflera, A. Findru i ďalších, nemožno uprieť, no nestačilo to na gólový efekt a body. Brankári, M. Rusnák a R. Janšto, si udržali štandard, ale nejakému lacnému gólu sa nevyhli.

V žiadnom prípade by nebol na mieste pesimizmus a to ako u fanúšikov, hráčov a najmä nie u vedenia TJJM, ktoré má dlhoročné skúsenosti so zabezpečením kvalitného futbalu v Málinci. Na viac, keď do mužstva dospelých bude možné zaradiť väčší počet odchovancov z vlastného dorastu!

Dôležité bude stabilizovať trénerský post!

Nie je až tak podstatné v akej lige mužstvo účinkuje. Oveľa dôležitejšia je hra, nasadenie hráčov a samozrejme góly a víťazstvá našich. K hráčom sa musia pridať aj fanúšikovia na tribúne, tradičným: **Málincec do toho! Alebo: Pomo, Málincec!** Nešetriť potleskom, ten je pre hráča odmenou a povzbudením. **TOMUTO FANÚŠIK NEROZUMIE!**

Futbalisti TJJM, po sérii deviatich neprehraných zápasoch, prehrali na záver jarnej časti sezóny 2024/25 doma s dobrým, ambicióznym súperom (Breznom 0:2). Domáci hráči aj fanúšikovia sa s touto prehrou zmierili, uznali kvality súpera, hoci zápas bol dosť vyrovnaný. **S čím sa ale nezmierili, bola „výhra“ rozhodcu, na žlté karty: 7:0 a na červené karty: 1:0! Toto už vnímali ako krivdu!?**

V 10. kole jesennej časti práve skončenej sezóny bol na domáci zápas TJJM určený za arbitra opäť tento istý pán (Š. Kaličiak)! A to ešte dodatočnou zmenou pôvodnej delegačnej listiny rozhodcov!? Výsledok zápasu? TJJM, so suverénnym lídrom súťaže (N. Baňa 1:3), doslova nešťastne, ale so čtou prehrál (vlastenec a rozhodujúci gól súpera z penalty). „**Výhra rozhodcu**“ – na žlté karty: **5:1** a na červené karty: **1:0**, samozrejme nepotešila. Aby bol scenár dokonalejší, v najbližšom kole TJJM nastúpil u potencionálneho súpera v boji o záchranu (Č. Balog) - bez troch vykartovaných hráčov základnej zostavy!

Nemyslím si, že iný rozhodca by určite zaručil pre TJJM výhry v uvedených zápasoch, ale skóre (**12 ŽK + 2 ČK**) jedného rozhodcu, vo dvoch zápasoch udelených domácejmu mužstvu, je ak nie vysoké, tak **nadpriemerné určite!**

Neviem koľko EUR je to z pokladne klubu za zbytočné, či neopodstatnené ŽK/ČK, alebo mínus body z dôvodu zastavenia činnosti vykartovaným hráčom a tým aj ovplyvnenie regulárnosti súťaží, ale najmä koľkých obetavých funkcionárov, trénerov, hráčov i fanúšikov futbalu, takéto „šachy“ nepovzbudia, práve naopak!

/JV/

Rómsky súbor Devleskere Čáve reprezentuje obec Málincec s hrdosťou

Rómsky folklórny súbor Devleskere Čáve je skupinou talentovaných detí a mládeže, ktoré svojím spevom, tancom a vystúpeniami šíria krásu rómskej kultúry a tradícií. Súbor sa pravidelne prezentuje na rôznych kultúrnych, spoločenských a folklórnych podujatiach, kde dôstojne reprezentuje nielen rómsku komunitu, ale aj obec Málincec.

Za úspechmi súboru stojí predovšetkým jeho vedúca Andrea Pokošová, ktorá sa s veľkou láskou, trpezlivosťou a obetavosťou venuje deťom. Jej práca nie je len o nácviku vystúpení, ale aj o podpore talentu, rozvoji sebavedomia a vytváraní priestoru, kde deti môžu rásť a rozvíjať svoj potenciál.

Súbor pôsobí pod občianskym združením Bublínka-Tomi, ktoré sa snaží vytvárať podmienky pre zmysluplné trávenie voľného času detí a mládeže. Napriek veľkej snahe však občianske združenie dlhodobo zápasí s nedostatkom finančných prostriedkov, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie činnosti súboru, kostýmov, dopravy či účasti na rôznych podujatiach.

Aj preto patrí veľké a úprimné poďakovanie starostovi obce Málincec, ktorý svojou finančnou pomocou a podporou prispieva k tomu, aby súbor Devleskere Čáve mohol naďalej fungovať, rozvíjať sa a reprezentovať našu obec. Takáto podpora má pre deti obrovský význam, pretože im umožňuje venovať sa tomu, čo majú radi, rozvíjať svoje schopnosti a zažívať úspechy na rôznych kultúrnych podujatiach.

V mene detí, rodičov, vedenia súboru aj občianskeho združenia Bublínka-Tomi vyslovujeme srdečné ďakujem za podporu, ochotu a záujem o mladú generáciu. Veríme, že spoločným úsilím budeme aj naďalej vytvárať lepšie podmienky pre rozvoj talentovaných detí a zachovávanie rómskych tradícií pre budúce generácie.

Devleskere Čáve sú dôkazom toho, že talent, odhodlanie a podpora okolia dokážu vytvárať krásne hodnoty, na ktoré môže byť obec Málincec právom hrdá.

Adka Mušuková

Keď niekto múdry raz povedal, že veľké veci vznikajú z malých myšlienok, mal úplnú pravdu. A keď sa myšlienka spojí s pochopením a ochotou pomôcť, vtedy sa dokáže aj veľa urobiť. Tak, ako tomu bolo nedávno v osade Mysliny.

Priehrada donútila obyvateľov Myslín k vystaňovaniu. Dovtedy jeden z klenotov málinskej doliny začal pomaly ale isto strácať na svojom lesku. Políčka, lúky a pastviny začali, až na malé výnimky, zarastať náletovými drevinami a budovy pustli. Príjazdové cesty ničili dažde a búrky a z kaplnky sa dokonca stratil aj zvon.

Nový život do Myslín vdýchli až chalupári. Začali obnovovať usadlosti a okolie.

Po čase prišla na rad aj miestna kaplnka. Ikonická stavba, ktorú

občania Myslín začali stavať v roku 1938 a ukončili v roku 1939. Keď chalupári Dušan Detvan a Vladimír Melicher ml. prišli s myšlienkou obnoviť vonkajšie priestranstvo pred kaplnkou, ihneď sa k nim pridali ostatní nielen Myslinári. Do prác sa zapojili rodiny Babicová, Bystrianska, Detvanová, Gaberová, Jurovčíková, Melicherová, Paálová, Spodniaková, Šuleková.

Vybudovali nové oplotenie, stĺpiky, schodíky, lavičky pred kaplnkou, upravili okolie, odstránili náletové dreviny a vysadili stromoradie ihličnatých stromov po oboch stranách kaplnky. Obnovy sa dočkal aj drevený kríž pred kaplnkou, ktorá teraz vypadá ako nová. Úpravu a údržbu venovali aj prístupovej ceste do Myslín, ktorú vysprávkovali kamenným materiálom. Práce trvali od 25.10.2025 do 26.6.2026.

Zásluhou spomínaných ľudí sa po dlhých rokoch ozval Myslinami hlas nového zvona, ktorý objednali u majstra zvonolejára R. Slíza z Krásnohorskej Dlhej Lúky a osobne sa zúčastnili aj pri odlievaní zvona v dielni majstra.

V kaplnke je každoročne od jej vzniku slávený odpust k úcte sv. Jána Krstiteľa (24.6.) v najbližšiu sobotu alebo nedeľu k tomuto dátumu, kedy sa v hojnom počte stretnú nielen rodáci.

Dobré dielo sa vďaka týmto ľuďom podarilo. Kaplnka môže naďalej slúžiť svojmu účelu a hlas nového zvona nech znie Myslinami a oznamuje dobré správy.

Juraj Janšto

Milí čitatelia Málinského hlásnika, dostal sa mi do rúk krásny úsmevný príbeh zo života od Aleny Ďuríkovej, ktorý ma zaujal a bol podnetom na zamyslenie sa o Božom slove. Najmä o knihe, ktorá ovplyvnila dejiny viac než všetky ostatné knihy a je najprekladanejšia kniha na svete. Je historická, dokáže meniť životy a je jedinečná: *Biblia*.

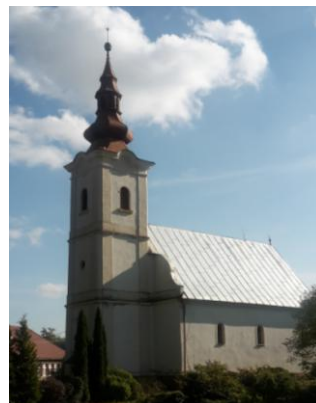
Staršia žena predávala každý deň ovocie v stánku na trhu. Keďže bola hlboko veriaca, vždy, keď nemala zákazníkov a mala chvíľku voľného času, čítala Bibliu. Jeden muž šiel okolo a spýtal sa jej: „Čože to čítate, tetuška?“ Žena sa usmiala a odpovedala, že číta Bibliu, Božie slovo. Muž sa zasmial a povedal: „Akože môžete hovoriť, že Biblia je Božie slovo? Hádám mi tu len nechcete nahovoriť, že ju písal samotný Boh!“ Žena bola trochu v rozpakoch a odpovedala mu: „No priznávam, je to ťažká otázka.“ Prstom ukázala na slnko a spýtala sa: „Ako mi viete dokázať, že to, čo je nad nami, je slnko?“ Muž sa usmial a odpovedal: „No to je celkom jednoduché. Viem, že nad nami je slnko, lebo nám dáva svetlo a teplo. Áno, podľa pôsobenia a účinkov viem, že je tam slnko.“ Žena s úsmevom na tvári odpovedala: „Presne podľa toho i ja poznávam, že Biblia je Božie slovo. Dáva svetlo a teplo mojej duši.“

Bola to krásna, jednoduchá starenkina odpoveď. Áno, Božie slovo nám dáva svetlo a teplo našej duši, ako aj obohatenie nášho života.

Elena Turošíková

Rozpis Služieb Božích v Evanjelickom chráme Božom v Málinci v mesiaci október

Pozývame Vás na Služby Božie v mesiaci október:

- v *Pamiatku posvätenia chrámu Božieho v Málinci* - v nedeľu 4.10.2026 o 11.00

- *pri príležitosti pod'akovania za úrodu zeme* 11.10.2026 o 11.00

- 18.10.2026 o 11.00 - v nedeľu
- 18.10.2026 o 14.00 - **srdečne pozývame staršiu a strednú generáciu na Nedeľu diakonie s Večerou Pánovou a so spoved'ou. Po Večery Pánovej bude posedenie na evanjelickej fare.**

- **bežná nedeľa:** 25.10.2026 o 11.00

- v *Pamiatku reformácie* 31.10.2026 o 18.00 - Služby Božie spojené s Večerou Pánovou a so spoved'ou

- *pri príležitosti Pamiatky zosnulých* v nedeľu 1.11.2026 o 11.00.

Počas mesiaca november sú nedeľné Služby Božie naplánované o 11.00 pokiaľ by nedošlo k nejakej nepredvídanej zmene.

Tešíme sa na Vás.

Mgr. Irena Gajdošová, námestná farárka v Málinci

Z našich dvorov, záhrad, priedomí, balkónov a terás

Lotos – Ing. Vítazoslav Zákopčan

Nádherne rozkvitnutý ikonický kvet lotosu môže skrášľovať záhradné jazierka aj v našich podmienkach v Málinci.

Kto nemá rád kvety? Potešia oko, vnášajú do domácnosti harmóniu a pohľad na ne zahreje pri srdci. Lotosové kvety patria k najuctievanejším a najposvätnejším kvetom našej planéty. Považujú sa za symbol čistoty, svätosti, dobra a krásy. Mnohí znalci o nich tvrdia, že sú to najdokonalejšie kvety Zeme.

Aj napriek tomu, že lotos je neustále vystavovaný prachu, špine, dažďu, blatu a ďalším vonkajším vplyvom, listy lotosov ostávajú stále čisté a suché. Vedci to nazývajú „lotosový efekt“, alebo „samočistiaci efekt“ a vďaka vývoju nanotechnológie sa podarilo veľké tajomstvo čistoty lotosu napodobniť a vytvoriť tak povrchy, ktoré sú odolné a majú samočistiacu schopnosť.

Fascinácia lotosovým kvetom z neho urobila základný symbol mnohých civilizácií v celej histórii – je považovaný za posvätný a je jedným z najstarších symbolov s viacerými významami pre krajinu Východu, hoci i v západnom svete nájdeme na ne niekoľko odkazov.

Ing. Vítazoslav Zákopčan

Mexické uhorky – Juraj Janšto

Medzi zeleninu, ktorú sa oplatí skúsiť pestovať, môžem po tejto sezóne zaradiť aj pre mňa doteraz neznámu mexickú uhorku.

Už samotný názov prezrádza pôvod tejto zeleniny, ktorej plody majú tvar miniatúrneho melónu a môžeme ju poznať aj pod názvom cucamelón alebo pepita.

Pri pestovaní je potrebné najväčšiu pozornosť venovať presádzaniu vypestovaných priesad na záhon alebo do črepníka, nakoľko priesada je veľmi jemná, tenká a krehká. Toto keď úspešne absolvujeme, potom už drobná popínavá rastlinka prevezme iniciatívu do vlastných rúk (koreňov) a ukáže svoju životaschopnosť. Po pripravenej opore (sieti alebo konštrukcii) dokáže dorásť do výšky 2,5 - 3,0 m.

Od júna až do pozdnej jesene vytvára 2-3 cm veľké plody, ktoré sú chrumkavé, šťavnaté a chuťou niečo medzi uhorkou a limetkou.

Keďže pochádza z ďalekého Mexika, nie je náročná a darí sa jej aj v suchšej pôde.

Má rôzne kulinárske využitie. Je vhodná na priamu konzumáciu, dá sa zavárať ako naše uhorky, môže sa pridávať do šalátov, kde okrem dobrej chuti má aj estetický účinok.

Juraj Janšto

Sút'áž – osemsmerovka

Vyriešte a vyhrajte

Pravidlá súťaže:

správne vyriešte osemsmerovku, vyplňte a vystrihnete kupón a hodte ho do jednej zo schránok Málinského hlásnika.

Zo správnych odpovedí bude vyžrebovaný jeden výherca, ktorý bude odmenený poukážkou v hodnote 10 €, (platnosť poukážky je do konca roka), ktorú môže uplatniť v Potravinách – Michal Takáč. Poukážku do súťaže venuje starosta Málince Ing. Igor Lacko, ako súkromná osoba. Touto cestou ďakujeme sponzorovi.

Schránky Málinského hlásnika sa nachádzajú:

- na budove Obecného úradu Málince
- v chodbe na pošte
- na budove potravín v Hute, vedľa informačnej tabule obce Málince.

Úspešným riešiteľom osemsmerovky z minulého čísla Málinského hlásnika 2/2026 je **Petronela Findrová, Školská 214/18, Málince.**

Výhernú poukážku si môžete vyzdvihnúť na OcÚ Málince u p. Vladimíry Kurčíkovej. **Gratulujeme.**

RR

Málinský hlásnik

KUPÓN – SÚŤAŽ -

Meno a priezvisko:

Adresa:

Telefónne číslo:

Vaša odpoveď:

Číslo Málinského hlásnika:

Nájdite 8 rozdielov

Na obrázkoch je 8 rozdielov. Nájdete ich všetky?

Edita Gúglavová

S	L	O	V	E	N	Č	I	N	A	I	M	É	H	C	U
U	B	T	E	M	D	E	R	P	I	T	C	P	R	E	Č
K	O	Y	N	I	N	D	Z	Á	R	P	A	Č	E	R	I
E	D	D	R	Š	B	I	O	L	Ó	G	I	A	K	U	Ť
D	R	E	V	A	P	R	E	S	T	Á	V	K	Y	Z	O
A	U	V	J	A	Z	Y	K	Y	S	O	P	Y	T	A	K
K	Ž	V	A	K	O	L	A	K	I	R	T	P	E	R	O
I	I	Ý	V	I	Š	V	T	M	H	O	S	O	V	A	K
T	N	T	Y	T	I	O	I	O	U	F	Y	Z	I	K	A
A	A	V	A	A	T	Á	C	S	D	O	N	L	E	I	I
M	N	A	P	M	Á	N	A	Í	O	N	I	Č	L	N	F
E	I	R	A	R	D	S	I	P	B	D	D	Š	A	H	A
T	Č	N	M	O	J	E	Ž	S	N	Y	O	K	R	C	R
A	M	Á	L	F	S	L	O	V	Á	K	H	O	D	E	G
M	E	U	N	N	K	E	D	Y	A	P	U	L	Ú	T	O
A	N	G	L	I	Č	T	I	N	A	Š	L	A	M	N	E
V	L	A	S	T	I	V	E	D	A	K	X	I	F	A	G
Y	D	E	K	A	D	E	V	O	D	O	R	Í	R	P	L

SLOVÁ DO OSEMSMEROVKY:

AKO, ANGLIČTINA, BIOLÓGIA, BOD, CERUZA, DAKEDY, DEJ, DOLU, DRUŽINA, DVA, FIXKA, FONDY, FYZIKA, GEOGRAFIA, HISTÓRIA, HODINY, HUDBNÁ, CHÉMIA, INÁ, INFORMATIKA, JAVY, JAZYKY, KADE, KEDY, KTO, KUS, LUPA, MAL, MAPA, MATEMATIKA, MNE, MOJE, MÚDRA, NAŠLA, NEMČINA, NIČ, PERO, PÍ SOMKY, PRÁZDNINY, PREČ, PREDMET, PRESTÁVKY, PRÍRODOVEDA, RAZ, REČ, SLOVÁ, SLOVENČINA, SOVA, SPÍ, ŠKOLA, ŠLI, ŠOK, TAK, TECHNIKA, TELESNÁ, TIP, TOTO, TRI, TYP, UČIŤ, VEDY, VETY, VIAC, VIE, VLASTIVEDA, VÝTVARNÁ, ZOŠIT, ŽIACI.

Ľudové hádanky

1. Kým má listy svieže, na vetvách mu sedia ježe. Keď spadne jež na líčko, znesie hnedé vajíčko.
2. Je to biele ako múka, zelené je ako lúka, má chvost ako myš, nie je múka, nie je lúka, nie je myš.
3. Lieta po poliach a nie je to kôň.
4. Padá to do vody a nezamúti ju.

Správne odpovede:

1. gaštan, 2. repa, 3. vietor, 4. dážď.

RR, zdroj: Internet

Si Málinčan?

Výherca: **Mária Valentíniová, Vrecová 232/13,**

Málinec

Výhernú poukážku si vyzdvihni na OcÚ Málinec u p.Vladimíry Kurčíkovej.

Blahoželáme!

Želmíra Urdová

Potom nebudeš mať problém priradiť k výrazom z málinského nárečia spisovné ekvivalenty. Sú to príslovky miesta, času a spôsobu a spojky.

šakovak.....
 šakovó.....
 tahorka.....
 skäďe.....
 náki.....
 ťeitok.....
 ač hin.....
 šaďe.....
 ňinto.....
 ňiedoras.....
 komne.....
 tamnu.....
 voľáko.....
 d'eľako.....
 voľáčó.....
 dovedna.....
 narano.....
 keren.....
 nak.....
 kot.....
 Meno a priezvisko.....
 Adresa.....
 Telefónne číslo.....

Vyplnené zadanie vystrihni a vlož do ľubovoľnej schránky Málinského hlásnika **do 31. októbra 2026**.

Zo správnych odpovedí bude vyžrebovaná jedna, autor ktorej bude odmenený poukážkou v hodnote 10 eur na nákup tovaru v málinskej drogérii. Poukážku do súťaže venuje starosta Málinca Ing. Igor Lacko, ako súkromná osoba.

Správnosť svojich odpovedí si overíš v budúcom čísle Málinského hlásnika.

Správne odpovede z minulého čísla: nosná hrada domu, nezbedník, žalúdok, tabak, plátenná taška, utierka na riad, domček, bratranec, vrecúško, bidlo pre hydinu - vejare na dverách a oknách, drevené vedro, sito, doska - lata, sova, drevená žrd', účes - kont z dlhých vlasov, ihlica do vlasov, rovesník, morka a moriak, ohryzok.

Aby nielen október a nie len k starším

Mesiac október je už niekoľko desaťročí označovaný ako *Mesiac úcty k starším*. Táto tradícia vznikla v roku 1990, keď bol október vyhlásený za Medzinárodný mesiac starších ľudí. V tomto mesiaci sa po celej krajine organizujú rôzne kultúrne a spoločenské podujatia na vyjadrenie vďaky a úcty starším ľuďom za ich celoživotnú prácu. Pripomíname si ich nenahraditeľnú úlohu v rodine i v spoločnosti.

Žijeme na dedine, kde sa pozná každý s každým. Pozdrav "Dobré ráno", "Dobrý deň" či "Dobrý večer" by mal byť samozrejmosťou a aj určitou prirodzenou formou vyjadrenia úcty k staršiemu. Nemôžem sa však zbaviť pocitu, že tento pre dedinu stáročia zaužívaný zvyk, ktorý nás učili doma aj v škole, sa akosi spomedzi nás vytráca a pritom je to to najľahšie ako prejať úctu staršiemu. Uvoľniť miesto na sedenie v preplnenej čakárni u lekára či prepustiť staršieho človeka stojacieho s malým nákupom v rade pri pokladni v obchode, milé slovo, úsmev či malá pomoc, to sú základné pravidlá slušnosti, ktoré by mal ovládať každý.

Viem, časy sa menia, život napreduje rýchlo, doba ide (asi) dopredu. Už je to priam zázrak vidieť niekoho sedieť v podvečer na lavičke pred svojím domom. Vplyv mesta sa pomaly a nenápadne vkráda aj na vidiek a tým sa vytráca jeho čaro tak, ako sa vytrácajú mäčene z úst mladej generácie, čím sa degeneruje ľúbosť materinského jazyka.

Seniorom patrí veľká vďaka a úcta za ich prácu, obetavosť, múdrosť, skúsenosti a za všetko dobré, čo odovzdali ďalším generáciám.

Všetci si spoločne želajme, aby nielen október, ale celý rok a aby nielen k starším, ale aby všetci bez rozdielu veku prechovávali k sebe úctu, rešpekt a slušnosť. Prečo? Lebo sme ľudia.

Juraj Janšto

Tajnička

Tajnička sa vyplňa po riadkoch. Do každého riadku sa napíše názov predmetu, ktorý má rovnaké číslo ako riadok zo štvorčekov, a tak nám z vyznačených štvorčekov v stĺpci vznikne tajné slovo – tajnička.

Edita Gúglavová

1.									
2.									
3.									
4.									

Vydáva: Obecný úrad Málinec – registrované na MK SR EV 3157/09, ISSN 1339-2085, Periodicita tlače: 1x štvrtročne, Tlačiareň: **Ex muzic, s. r. o. Lučenec**

Redakčná rada: predseda Redakčnej rady: Juraj Janšto, šéfredaktor: Vladimíra Kurčíková, redaktor a grafik: Mgr. Edit Gúglavová, redaktor: Želmíra Urdová, redaktor: Terézia Melichová, redaktor: Anna Kančová, pravopisná úprava: Mgr. Marta Čepková, **dátum vydania:** september 2026

Adresa: Obecný úrad Málinec, Námestie SNP 474/1, 985 26, IČO 00316211, **Kontakt:** Tel: +421 47 42 91 122, e-mail: starosta@malinec.sk, noviny@malinec.sk